

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

Koroški

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 46

V Celovcu, dne 12. novembra 1953

Cena 1 šilling

Vsem cenjenim neterecentom si dovoljuje-
mo v ljudo sporočiti, da smo v Beljaku od-
pri specialno trgovino za avtomobilske po-
trebščine. Naše dolgoletne izkušnje jamčijo
za strokovno postrežbo.

GLATZ & THIEL

BELJAK-VILLACH, Widmannngasse 38

Nova trena

Komaj se je diplomatom posrečilo s premirjem spraviti korejsko vojno z dnevnega reda in ko se še tam borijo za vojne ujetnike, se že ponavljajo nove točke političnega trenja.

Trst že čez mesec dni zaposluje svetovno časopisje, državne pisarne in tekom zadnjega tedna tudi tržaško policijo.

Z demonstracijami, ki so se vršile pred tednom v Trstu, so si Italijani pripravili vse simpatije, katere so še v precejšnji meri uživali v angleškem svetu. Angleška vlada pač v celoti brani odloke, ki jih je napravil general Winterton ob priliki demonstracij. Politično razgledani ljudje so celo mnenja, da so Amerikanci in Angleži dne 8. oktobra t. l. podali izjavo o predaji Trsta in cone A Italijanom le z namenom, da bi si pridobili moralno upravičenost nadaljnje zasledbe Trsta in cone A. Saj so morali ja od vsega početka računati tako z jugoslovanskim odporom kakor tudi z italijansko nezadovoljnostjo. Angleško časopisje v zadnjih dneh predlaga rešitev tržaškega vprašanja na ta način, da bi mesto in luko predali Avstriji, ki je na izhodu na morje izredno zainteresirana. Za posebne pravice Avstrije v Trstu se v zadnjem času dosledno zavzema tudi Jugoslavija. Gotovo so o tem vprašanju govorili tudi na Dunaju ob priliki obiska jugoslovanskega zunanjega ministra Popoviča. Do konca tega meseca bi moralo to vprašanje najti svojo rešitev in sicer na konferenci petih držav, t. j. Amerike, Anglije, Francije, Jugoslavije in Italije. Kdaj, kje in v kakem vzdušju se bo ta konferenca vršila, je seve drugo vprašanje. Po vsej verjetnosti bo položaj v Trstu ostal kot je, to se pravi, da ostanejo Amerikanci in Angleži v Trstu in je le upati, da bodo v coni A, kakor tudi v mestu samem, dobili Slovenci tak kulturni in politični položaj, kakor ga tirja mirovna pogodba z Italijo.

Druga točka novega trenja je zopet Posarje. Volitve v Posarju so s 75 odstotno večino odločile, da ostane Posarje samostojna pokrajina, ki pa je v gospodarskem pogledu popolnoma povezana s Francijo. Seve Zapadna Nemčija ni bila s tako odločitvijo zadovoljna in sedaj je še francoska vlada v parlamentu potrdila nove dogovore politične in gospodarske vsebine s Posarjem in tako izzvala novo nevoljo Zapadne Nemčije, ki je na volitvah dne 6. septembra izrazila zaupnico kanclerju Adenauerju. To posarsko vprašanje pa posega zopet v veliki meri v vprašanje podpisa Zapadno-evropske obrambne pogodbe s strani Francije. V Franciji vlada slej ko prej še veliko nezaupanje do nemškega naroda in zato išče Francija vse možnosti lastne varnosti, ker je pač tekem enega stoletja bila trikrat napadena od Nemčije. Da bi spravili to napetost s sveta, je sklicana za čas od 4. do 8. decembra posebna konferenca zapadnih velesil, to je Amerike, Anglije in Francije. Ta konferenca bo na Bermudskih otokih, to je vzhodno od ameriške morske obale. Te konference se bodo udeležili Eisenhower, Churchill in Laniel in spremstvu zunanjih ministrov. Po vsej verjetnosti bo poskusila Amerika od Francije dobiti zagotovilo, da bo Francija v doglednem času podpisala Evropsko obrambno pogodbo. Verjetno bo Francija tudi pri tej priliki terjala, da se Anglija v polni meri vključi v to Zapadno-evropsko vojaško zvezo.

Izgledi, ki so se kazali tekem poletja tu in tam, da bo med Sovjeti in zapadnim svetom prišlo do zboljšanja odnosov, so se v zadnjih tednih razblinili v nič. Zato tudi ni pričakovati, da bo v doglednem času popustila politična napetost med Zapadom in Vzhodom.

Konferenca „velikih treh“

Ko se je po nenadni smrti sovjetskega ministrskega predsednika Stalina zdelo, da bodo novi oblastniki v Moskvi bolj sprejemljivi za sporazumno delo z Zapadom, je zlasti britanski ministrski predsednik Winston Churchill poizkušal doseči sestanek „velikih štirih“. Sestali naj bi se Eisenhower, Churchill, Laniel in Malenkov. V Ameriki že takrat niso bili preveč navdušeni nad to Churchillovo željo, ker niso verovali v iskrenost sovjetskega sodelovanja. Razen tega so tudi zatrjevali, da tako posvetovanje med „velikimi štirimi“ ne more biti uspešno, ako ni preje dobro pripravljeno. Zato so z nekim veseljem sprejeli predlog Churchilla, naj bi se najprej sestali Eisenhower, Churchill in francoski ministrski predsednik na Bermudskih otokih. Zaradi takratne vladne krize v Franciji in poznejše obolenosti Winstona Churchilla pa tudi do te konference ni prišlo.

Pozneje so nato poizkušali doseči vsaj konferenco zunanjih ministrov „velikih štirih“ in so zapadne velesile dvakrat predlagale sovjetski vladi, naj bi poslala svojega zunanjega ministra v švicarski Lugano. Dvakrat pa je sovjetska vlada ta predlog odklonila. Ta odklonitev ni bila sicer naravnost izrečena, vendar pa so bili pogoji sovjetske vlade za to konferenco taki, da jih zapadne tri vlade niso nikakor mogle sprejeti in je bila s tem ta skupna konferenca zunanjih ministrov „velikih štirih“.

Jugoslovanski zunanji minister na Dunaju

V ponedeljek, dne 9. novembra, je prispel s posebnim vlakom na Dunaj jugoslovanski zunanji minister Koča Popovič. Obisk jugoslovanskega zunanjega ministra je trajal tri dni. Že na kolodvoru v Grazu je izjavil Koča Popovič tam zbranim časnikarjem, da bodo govorili na Dunaju o vprašanjih, ki so važni tako za Avstrijo kakor tudi za Jugoslavijo. Pri tem je omenil posebej velik pomen tržaškega pristanišča za Avstrijo.

Na kolodvoru na Dunaju sta sprejela jugoslovanskega zunanjega ministra avstrijski zunanji minister dr. Karel Gruber in državni tajnik v avstrijskem zunanjem ministrstvu dr. Kreisky. Po kratkem pozdravu je v svojem odgovoru Koča Popovič omenil, da tudi narodi Jugoslavije s simpatijami spremljajo napore Avstrije za dosego svobode in samostojnosti. Izrazil je nato upanje, da bodo razgovori na Dunaju v korist narodov obeh držav.

Pozneje je obiskal jugoslovanski zunanji minister državnega kanclerja ing. Raaba in

Po nemirih v Trstu

Pri demonstracijah v Trstu prejšnji četrtek in petek je bilo po uradnih poročilih 6 mrtvih, 162 ranjenih in 39 so jih zaprli. Med ranjenimi je 79 policistov, kar dokazuje, kako resni so bili nemiri.

Medtem ko italijanska vlada išče krivce za nemire med britanskim vojaštvom in tržaško policijo, pa ves ostali svet, med njimi posebej ameriški zunanji minister Dulles ter britanski zunanji minister Eden zagovarjata britanskega poveljnika v Trstu. Ta pa trdi, da so nemire izzvale neodgovorne osebe, ki so dopotovale iz Italije. To dokazujejo tudi izpovedi pri demonstracijah aretiranih oseb.

Medtem pa se francoski zunanji minister trudi, kako bi dosegel možnost za konferenco treh zapadnih držav in Italije ter Jugoslavije. Italijanski ministrski predsednik Pella je sicer svoje zahteve malo zmanjšal, vendar pa še vedno zahteva izročitev cone A Svobodnega tržaškega ozem-

ljaja Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze, onemogočena.

Zato je bilo potrebno, da se predstavniki zapadnih treh velesil sami pogovorijo, kakšna naj bo nadaljnja njihova politika pri reševanju mednarodnih vprašanj. Na predlog britanskega ministrskega predsednika Winstona Churchilla je bilo zato določeno, da se sestanejo dne 4. decembra t. l. na Bermudskih otokih Eisenhower, Churchill, Laniel in pa zunanji ministri Dulles, Eden in Bidault. Posvetovanje naj bi trajalo do 8. decembra.

Na tej konferenci naj bi obravnavali predvsem dejstvo, da s sovjetskimi oblastniki ni bilo mogoče doseči niti skupnega posvetovanja, še manj sporazuma o reševanju mednarodnih vprašanj. Zato so zapadne velesile prisiljene, da same poizkušajo rešiti predvsem nemško in avstrijsko vprašanje, nato pa tudi še vsa druga sporna mednarodna vprašanja.

Mogoče bo ravno ta ukrep zapadnih velesil, da so pripravljene tudi same reševati mednarodna vprašanja, vplival na sovjetsko vlado, da bo popustljivejša in da bo vsaj pristala na skupno konferenco. Saj mora nepopustljivost sovjetske vlade vplivati na to, da bo odobrena v francoskem parlamentu Evropska obrambna pogodba, torej pogodba, ki jo hoče sovjetska vlada za vsako ceno preprečiti.

zunanjega ministra dr. Gruberja, nakar ga je sprejel zvezni predsednik dr. T. Körner. Zvečer je bila na čast jugoslovanskemu gostu prireditev v državni operi.

V torek so bili razgovori v zunanjem ministrstvu, zvečer pa je bil sprejem pri državnem kanclerju ing. Raabu. Tega sprejema so se udeležili skoraj vsi člani avstrijske vlade. V svojem pozdravnem govoru je kancler ing. Raab poudarjal željo po dobrih sosedskih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo, kakor so obstojali že v času med obema svetovnjima vojnama. Obisk jugoslovanskega zunanjega ministra naj omogoči te prijateljske odnose obnoviti in poglobiti, omogoči naj pa tudi rešitev vprašanj obmejnega prometa in še drugih vprašanj, ki so važni za obe sosedni državi.

V svojem odgovoru je tudi jugoslovanski minister poudaril važnost poglobitve medsebojnega prijateljstva in medsebojnega sodelovanja. To bo zagotovilo in poglobilo varnost ter mir v tem delu Evrope.

Kralj Ibn Saud — umrl

Dne 9. novembra je umrl v Tajfu sredi Arabije v starosti 73 let kralj Saudijske Arabije in vladar nad največjimi petrolejskimi nahajališči sveta, Ibn Saud. Po muslimanskem običaju so prepeljali truplo pokojnega kralja še isti dan z letalom v njegovi rojstni kraj Er-Raid in ga tam pokopali pred sončnim zahodom.

Novi vladar Saudijske Arabije je sin umrlega kralja, 51-letni Abdul-Aziz-Ibn Saud.

GEORGE C. MARSHALL

bivši ameriški zunanji minister, je dobil zaradi svojega načrta o ameriški vzajemni pomoči Nobelovo mirovno nagrado za leto 1953 (USIS)

K R A T K E V E S T I

Za novega župana v Beljaku je bil ponovno izvoljen dosedanji župan, član socialistične stranke, Jakob Sereinigg, ki je dobil 17 glasov. Pri volitvi župana je bilo 13 listkov praznih, dva glasa so dobili komunisti.

V celovški bolnici je umrl zaradi poškodb, ki jih je dobil pri avtomobilski nesreči, volšperski okrajni glavar dr. Ernst Geppel. Pogreb je bil ob veliki udeležbi dne 7. novembra v Krki.

Sodišču v Velikovcu se je javil bivši okrožni vodja (Kreisleiter) v Velikovcu Hans Grum, ki je ob koncu vojne leta 1945 neznan kam izginil. Grum je poleg Maier-Kaibitscha glavni krivec za izselitev koroških Slovencev. Grum še ni povedal, kje je bil od leta 1945 dalje.

Zadruga puškarjev v Borovljah bo dobila za modernizacijo obratov svojih članov ERP-posojilo v višini 1.5 milijona šilingov.

Poročili iz Washingtona so odpotovali v Avstrijo zastopniki Svetovne banke, ki si bodo ogledali predvsem območje elektrarne Reisseck na Zgornjem Koroškem in bodo nato sestavili predlog za odobritev posojila, ki naj omogoči čimprejšnjo dokončno ureditev te koroške elektrarne.

V ponedeljek se bodo začela pogajanja zaradi ureditve evropeizacije posarskega ozemlja, dokler ne bi mirovna pogodba z Nemčijo dokončno odločila usodo tega ozemlja.

Pri volitvah nekaterih guvernerjev v Združenih državah so napredovali demokrati, to je stranka prejšnjega ameriškega predsednika Trumana.

Belgijski zunanji minister je izjavil, da bo belgijski parlament v kratkem odobril pogodbo o Evropski obrambni skupnosti.

Pri nedeljskih volitvah na Portugalskem je glasovalo okrog 75 odst. volilnih upravičencev. Vlada je dobila okrog 55 odst., opozicija okrog 15 odst., ostali glasovi so bili neveljavni. Vseh 120 poslanskih mest je dobila vladna stranka ministrskega predsednika Salazarja.

Zaradi eksplozije na nekem norveškem tovornem parniku je prišlo do požara, pri katerem je vsled opeklin umrlo 21 mornarjev, 18 pa jih je bilo težko ranjenih.

† Valentin Picej star.

V četrtek, dne 12. nov., je umrl ob 5. uri zjutraj v št. Primožu posestnik Valentin Picej. — Pogreb bo v soboto, dne 14. nov. t. l., ob pol 10. uri od hiše žalosti na pokopališču v št. Vidu v Podjuni.

Politični teden

Po svetu . . .

Naše bralce bo seveda najprej zanimalo, kaj se dogaja in v zvezi s tem piše in govori

o Trstu.

Dogodilo se v mednarodnem političnem pogledu ni kaj novega. Vsi čakajo na konferenco petih (tri zapadne sile, Jugoslavija in Italija), ki pa še ni sklicana, ker se razburjeni duhovi še niso toliko pomirili. Očividno zakulisna diplomacija zapadnih sil še ni tako daleč, da bi uspeh take konference že tudi bil zagotovljen. Povrh je nesrečna odločba o delitvi Svobodnega tržaškega ozemlja tistim, ki so jo izdali, še preveč v kosteh. Dejstvo pa je tudi, da danes na svetu razen Italijanov nikogar ni več, ki bi zagovarjal tako rešitev. Vedno pogostejši so glasovi, ki svetujejo čimprejše sklicanje petih. Istočasno pa v zapadni javnosti v zadnjih dveh tednih prevladuje miselnost, da bi bila res najboljša rešitev proglasiti Trst z ožjim zaledjem kot svobodno neodvisno ozemlje. Te rešitve se seveda najbolj branijo Italijani, ker bi potem ne mogli italijanskega življa v Trstu umetno pomnoževati s sonarodnjaki iz notranjosti Italije — vse seveda samo z namenom, da bi izrinili slovenski živelj. S samostojnim tržaškim ozemljem bi jim bilo pa tudi skoraj onemogočeno vračati njih „madrepatrijo“ med Slovence in Hrvate. Svobodni Trst bi bil zanje hujske kot pa izgubljeni Trst, kajti Italijanom bi se v samostojnem tržaškem ozemlju gotovo bolje godilo kot njih bratom v Italiji, ker bi narodnostno najmanj tako mogli procvitati, poleg tega pa bi bolje živeli ob velikanskih dohodkih iz nevturalnega evropskega pristanišča.

Ko je italijanski ministrski predsednik izjavil, da je ideja „evropeizacije“ Trsta nemogoča in nesprejemljiva, je gotovo pozabil, da je bila italijanska uradna politika vneto zagovornica panevropske ideje, tako Evropskega sveta v Strasbourgu, kot članica Montanske zveze itd. — Očividno pa za to idejo ne mara kaj žrtvovati.

Zakaj ne bi vprašali Tržačanov, če si žele neodvisnosti?

To bi bili zapadni zavezniki že zdavnaj morali storiti že iz zgolj demokratičnih načel, ne glede na to, da danes morda obžalujejo obljube, ki so jih leta 1948 in letos pred enim mesecem dali Italiji. V zapadni javnosti je vedno močnejša zahteva, naj se obdrži sedanje stanje, oziroma naj se velesile vrnejo k pogodbi z Italijo iz leta 1946, ki je ustanovila Svobodno tržaško ozemlje.

Podoba je, da evropsko-politični spor radi Trsta ne poteka po italijanskih željah. Prav je, da je malo završalo med Italijani in Jugoslavo in med Tržačani samimi. Tako se je svet moral malo globlje pozanimati za vse skupaj in sicer na licu mesta. V zadnjih mesecih je bilo pač nešteto mednarodnih komisij in samo v zadnjih tednih na stotine časnika in v Trstu. Zdej se oglašajo v svojih redakcijah, opisujejo, kar so videli in čprav so njih vodilji bili v glavnem Italijani — je to, kar opisujejo, Italijanom kaj malo po godu. Svetovna javnost prihaja do spoznanja, da je tržaško vprašanje treba reševati predvsem iz gospodarskih vidikov. Za slovenski narod pa je tudi prav, da je malo završalo, ker je svet šele pričel verjeti, da je mesto Trst na slovenskem ozemlju in da je Italija na vzhodnih mejah izgubila samo to, kar je bila s prvo svetovno vojno pribarantala.

V Trstu so bile pretekli teden dva dni trajajoče demonstracije italijanskega dijaštva in neofašistov proti zaveznikom, Jugoslaviji, neodvisnosti Trsta itd. V spopadih s policijo je bilo več smrtnih žrtev in veliko ranjenih. Obžalovanja vredni dogodki, delo neodgovornih elementov, kakor je izjavila zavezniška oblast. — Mladinski zagon, zanešenost — bi še dostavili. Toda pri tem se spominjamo na podobne demonstracije po prvi svetovni vojni, katerim je sledil požig Narodnega doma. — In če bi zavezniki res odšli iz Trsta in bi ga kakor takrat — zasedli Italijani, ali ne bi bilo isto s slovenskim življenjem v Trstu?

Sovjeti ne pridejo v Lugano

Zapadne sile so ponovno povabile sovjetsko vlado na konferenco štirih, ki naj bi obravnavala vprašanje Nemčije in avstrijske državne pogodbe. Sovjetska vlada je odgovorila, toda nota ne omenja gori omenjenega vabila, temveč vsebuje splošne pogoje in nasvete ter očitke, kako naj bi začeli reševati sporna vprašanja. Pogoji so

pritegnitev komunistične Kitajske k pogovorom, ki se naj tičejo splošnega sporazumevanja; tu pa so azijski problemi, razoroževanje, atomska kontrola itd. Tem vprašanjem bi se pridružilo nato še reševanje nemškega in avstrijskega vprašanja. Očitki govore o „napadalnem značaju“ Atlantskega pakta, Evropske obrambne zveze itd. Povedano ni bilo nič novega in ker je očividno namenoma izpuščen odgovor glede konference v Luganu, je ostalo zgolj dejstvo, da odnosi med Zapadom in Vzhodom niso niti za korak napredovali. Morda pa Moskva čaka, kako se bo stvar glede odobritve Evropske obrambne pogodbe razvila v Parizu, kjer je v teku srdita borba med zagovorniki in nasprotniki te odobritve. Od stališča Francije je zdaj odvisno, ali bo Evropska vojaška zveza kmalu postala dejstvo ali pa bo šlo po polzevi poti naprej. Res je vsekakor, da je francosko odlašanje dobrodošlo predvsem Sovjetom.

. . . in pri nas v Avstriji

Najneprijetnejša dolžnost, ki zadene v tej ali drugi obliki vsakega, je plačevanje davkov. Tej dolžnosti bi se vsak rad izognil in oni finančni minister, ki bo to dolžnost čim bolj zmanjšal in čim bolj omilil, bi dobil največje odobravanje. Ker pa naloge državne uprave vsak dan bolj naraščajo, mora država tudi skrbeti za vedno večje dohodke. Bistveni del teh dohodkov pa so davki. Zato si današnje države tudi ne moremo zamisliti brez plačevanja davkov. Kljub temu pa vsak želi, naj bi bil njegov prispevek, njegov davek, čim manjši. Zato zelo radi slišimo ali pa beremo, da bo finančni minister davke zmanjšal.

Pred vsakimi volitvami je že od davnih časov navada, da vsaka stranka poizkuša volivcem dokazati, kako bo le ona sama znala gospodariti tako, da bodo davki čim manjši, da bo pa državna uprava čim boljša. Tudi pri zadnjih volitvah smo pri nas slišali take besede. Takrat je finančni minister dr. Kamitz obljubil, da bo z novim proračunom izdelal tudi nove davčne zakone. To besedo je finančni minister tudi držal.

Avstrijska davčna zakonodaja — najbrž

Za Svobodno tržaško ozemlje

V zapadnem svobodnem svetu pridobiva vedno bolj prepričanje, da je v narodnostnem in gospodarskem oziru najboljša rešitev tržaškega vprašanja ona, ki predvideva vzpostavitev Svobodnega tržaškega ozemlja, kakor je to določeno tudi v italijanski mirovni pogodbi iz leta 1947, katero je podpisalo 21 držav. Za tako rešitev se danes zavzema tudi Sovjetska zveza, ki je v letih po podpisu mirovne pogodbe sama preprečila imenovanje guvernerja za Svobodno tržaško ozemlje. Proti taki rešitvi je danes Italija, ki hoče vključiti v svoje državne meje cono A in B Svobodnega tržaškega ozemlja. Proti tej nameri je seveda Jugoslavija, ki pa tudi ne zagovarja mirovne pogodbe, ampak bi pod gotovimi pogoji prepustila mesto in pristanišče Trst pod vrhovno nadvlado Italije.

Pri tem pa še nikdo ni vprašal, kaj pravijo Tržačani sami. Dne 30. oktobra so zato zastopniki Slovenske demokratske zveze, Slovenske socialne zveze, Skupine neodvis-

Izselitev v Združene države

Kakor sporoča ameriško poslaništvo na Dunaju, je zelo verjetno, da se bo izdajanje vizumov za izselitev v Združene države po novem vselitvenem zakonu zavleklo za nekaj mesecev.

Odkar je bil ta zakon — Refugee Relief Act of 1953 sprejet v ameriškem kongresu in ga je podpisal predsednik Eisenhower, sta dobila ameriško poslaništvo na Dunaju in pa ameriški konzulat v Salzburgu na sto in sto prošenj in vprašanj. Ker pa še manjkajo navodila iz Washingtona, na vsa ta vprašanja ni bilo mogoče odgovoriti. Verjetno navodil iz Washingtona ne bo še nekaj mesecev. Zato tudi nima nobenega smisla osebno, telefonsko ali pa pismeno vpraševati zaradi izselitve po novem zakonu pri ameriškem poslaništvu na Dunaju ali pa pri ameriškem konzulatu v Salzburgu. Posebej pa je treba omeniti, da po novem zakonu nimajo pravice vselitve v Združene države oni, ki niso bili nikdar begunci. Ti morejo priti v Združene države samo po redni poti v smislu stalnega zakona o vse-

bo precej podobno po vsem svetu — je danes taka, da se v njej spozna komaj najbolj izveden davčni uradnik. Vsakoletne potrebe so prinašale s seboj namreč vedno nove spremembe in nova dopolnila zakonov. Te spremembe so se nato prihodnje leto že spet pokazale kot nepopolne in času nepriemerne in so jih zato v parlamentu z novim zakonom o spremembi zakona spreminili in dopolnili. Teh dopolnil in sprememb je bilo končno že več kakor pa zakona samega. Zato je bilo nujno potrebno misliti na to, kako bi vsaj najvažnejše zakone prilagodili današnjim potrebam.

Novi davčni zakoni

Zato je dal izdelati finančni minister predvsem dva nova davčna zakona in sicer zakon o dohodnini in pa zakon o obrtnem davku. Ta dva zakona je ministrski svet že odobril in jih je nato izročil predsedstvu državnega zbora, da jih da v razpravo najprej pristojnemu odseku in bo nato o njih razpravljali še državni zbor sam.

Kakor skoraj vsak nov zakon, tako ima tudi novi predlog zakona zagovornike in nasprotnike. Gotovo je, da moramo vsi odobravati, da naj bo novi davčni zakon čim bolj enostaven in naj ne vsebuje samih izjem, ki jih nato za sebe uporabijo oni, ki imajo čas, denar in možnost, da se teh izjem poslužijo. Pravilno je tudi, da naj bo načelo davčnega zakona, naj bodo obdavčeni predvsem oni, ki so premožni, zaščiteni naj bodo oni, ki s svojimi skromnimi dohodki tako že komaj preživljajo sebe in družino.

Na zunaj poizkuša novi davčni zakon tem načelom ugoditi. Zato so tudi sprva ta zakon v tem oziru skoraj vsi pozdravili. Ko pa so začeli zakon bolj natančno preučevati, je bilo mogoče ugotoviti, da ima tudi novi predlog zakona mnogo trdot, ki jih bo moral državni zbor še omiliti, oziroma odpraviti, da bo zakon res odgovarjal namenu. Predvsem vsebuje sedanji zakon mnogo določil, ki predpisujejo, da razni dohodki in zaslužki preko in mimo rednega zaslužka niso obdavčeni. Tako niso do gotove mere obdavčeni zaslužki za nadure, za nedeljsko in praznično delo itd. Novi zakon teh olajšav ne pozna več. Zato so proti novemu zakonu z vso silo nastopile delavske zveze in delavske zbornice, katerim so šele sedaj dali zakon v izjavo. Finančno ministrstvo in tudi vlada sama gotovo nista

nih Slovencev, Fronte neodvisnosti in Tržaškega bloka poslali obširno spomenico o tržaškem vprašanju in o nujnosti ohranitve Svobodnega tržaškega ozemlja Varnostnemu svetu Združenih narodov. To spomenico so poslali razen tega še vsem članom Varnostnega sveta, torej Veliki Britaniji, Združenim državam, Franciji, Sovjetski zvezi, Kitajski Narodni Republiki, Kolumbiji, Turčiji, Braziliji, Danski, Novi Zelandiji in Libanonu.

Slovenska demokratska zveza je poslala posebno pismo s pozivom za ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja tudi predsedništvoma vlad v Beogradu in v Rimu.

Izjavo za Svobodno tržaško ozemlje je dal tudi bivši jugoslovanski ministrski predsednik Dragiša Cvetković v imenu Srbov. V imenu Hrvatov je dal izjavo za Svobodno tržaško ozemlje predsednik Hrvatske kmečke stranke dr. Vladko Maček, v imenu Slovencev pa dr. Miha Krek, predsednik Slovenske ljudske stranke.

litvi.

Oni begunci, ki so se že registrirali pri ameriškem poslaništvu na Dunaju ali pri konzulatu v Salzburgu, naj se ne registrirajo ponovno. Taka dvojna registracija bi samo povzročila zmedo in bi povzročila tudi zakasnitev izdaje vizuma.

„KLEINE ZEITUNG“ OBSOJENA

Zaradi člankov „Blutige Grenze“, ki jih je objavljala „Kleine Zeitung“ tam v poletju, se mora glavni urednik zagovarjati pred sodiščem. Tam se mu doslej še ni posrečilo, da bi dokazal resničnost objavljenih člankov. — Pred kratkim je bil urednik obsojen zaradi obrekovanja znanega hotelirja Wutteja iz Klopinja. Te dni je bila nova razprava zaradi obrekovanja Andreja Sienčnika iz Mokrij pri Dobri vasi. Tudi sedaj uredniku ni bilo mogoče dokazati resničnosti objavljenih trditev in je bil obsojen na denarno kazen in poravnavo sodnih stroškov.

postopala pravilno, da sta odobrila osnutek zakona, ne da bi preje zvedela, kaj pravi o tem tisti, ki bo z zakonom najbolj prizadet; to pa so delavci. Če pa je vlada že zakon odobrila, je napravnostno, da sedaj tisti, ki so zakon odobrili, proti zakonu nastopajo.

Kongres socialistov

Te dni je bil na Dunaju kongres avstrijske socialistične stranke. Tak kongres ali tako zborovanje je vsako leto in na tem kongresu stranka daje obračun o svojem delu in napravi načrt za delo v bodočem letu. Predsednik avstrijske socialistične stranke je državni podkancler dr. A. Schärff. Na vladni seji je podpredsednik vlade odobrila načrt novega davčnega zakona, na kongresu socialistične stranke pa je vodstvo stranke, katere predsednik je državni podkancler, nastopilo proti zakonu.

Še ena značilnost daje okvir temu socialističnemu zboru. Na tem zborovanju so se namreč socialisti postavili kot edini zaščitniki Avstrije proti komunistični nevarnosti. Za dokaz temu so doprinesli ne svoje delo, ampak izveček iz neke knjige spominov, ki jo je izdal avstrijski zunanji minister. Minister dr. Karl Gruber je namreč povedal v svoji knjigi spominov, kako se je bivši državni kancler ing. Figl z nekaterimi svojimi prijatelji leta 1947 razgovarjal nekega večera s predsednikom avstr. kom. stranke dr. Ernstom Fischerjem. Socialisti sedaj trdijo, da so oni preprečili, da niso takrat izročili zastopniki OeVP Avstrije v roke komunistov. Minister Gruber pa trdi, da je on nekako preprečil, da se res ta nakana ni uresničila. V resnici pa niti trditev socialistov in tudi trditev zunanjega ministra ne drži. Tega niso preprečili niti socialisti in tudi ne zun. minister OeVP, ampak narod, ki ni bil nikdar za komunistično politiko, pa naj bo te ali one barve.

Pri socialističnem zborovanju na Dunaju je bil za predsednika stranke ponovno izvoljen dosednji predsednik državni podkancler dr. Adolf Schärff. Njegovi namestniki pa so notranji minister Helmer, dunajski župan Jonas in Gabriel Proft. V načelstvo odbora avstrijske socialistične stranke je bil med drugimi izvoljen tudi koroški deželni glavar Ferdinand Wedenig.

Program avstrijske socialistične stranke je že znan, saj so ga v zadnjih tednih že večkrat povedali. Na dunajskem kongresu so ga ponovno poudarili. Vsebuje program v glavnem sledeče točke: zagotovitev svobode, popolna zaposlitev, zagotovitev socialnih pridobitev, zagotovitev starostne preskrbe za vsakogar in zagotovitev primerne stanovanjske. Končno zahteva zborovanje popolno samostojnost Avstrije.

Značilno za končni sklep zborovanja avstrijske socialistične stranke pa je, da so se izjavili proti popolnemu podržavljenju, da so se izjavili tudi proti nestrni politiki proti katoliški Cerkvi, da so se izjavili deloma celo proti marksizmu in da so končno izjavili, da socialistična stranka ni več stranka samo enega sloja naroda, ampak hoče biti stranka vsega naroda in vseh slojev, kakor so to tudi druge stranke. — To je pač prilagoditev razmeram.

Beograd in London

V avstrijski notranji politiki bo vzbudil v tem tednu večje zanimanje prihod jugoslovanskega zunanjega ministra Koča Popoviča na Dunaj. O tem pa poročamo več na prvi strani današnje številke „Našega tednika“. Ker nam je po božji volji določeno, da živimo ob meji in na meji dveh sosednih narodov in držav, ker smo sami del maticnega naroda, ki živi v narodnostni državi onstran Karavank, želimo, da bi imel ta obisk čim večji uspeh v dobro našega naroda na Koroškem, v dobro čim boljših sosednih odnosov med obema sosednima narodoma in državama in končno v dobro miru v tem tako važnem delu Evrope.

Ko je bil pred nedavnim na obisku avstrijski državni kancler v Parizu, je ta obisk gotovo v precejšnji meri doprinesel do utrditve prijateljskih zvez med Avstrijo in Francijo. Ta obisk je gotovo tudi utrdil gospodarske zveze med obema državama. Kot nadaljevanje utrditve prijateljskih zvez je gotovo smatrati povabilo, ki ga je izročil v soboto britanski veleposlanik na Dunaju Sir Harold A. Caccia državnemu kanclerju ing. Raabu. V tem povabilu je rečeno, da vabi britanski ministrski predsednik Winston Churchill avstrijskega državnega kanclerja na uradni obisk v London. Državni kancler se je za povabilo zahvalil in bo verjetno v mesecu februarja 1954 odpoval na uradni obisk v London.

Obisk iz večnosti

Vigredi leta 1887 je umrl v Jeruzalemu p. Matija Lecomte (Lekómt), ustanovitelj slavnega francoskega svetopisemskega zavoda St. Etienne (Sentetién). V zadevi in v korist svoje svetopisemske šole je potoval iz Palestine na Francosko. Ko se je vrnil v Sveto deželo, je bil bolan in se je moral podati v francosko bolnico. Upal je sicer, da kmalu ozdravi. Toda bolniška sestra, ki mu je stregla, v Sveti deželi dobro znana sestra Jožefina Rumebe (Riméb), ga je opominjala, naj se pripravi na poslednjo uro, češ da je ta bolnica zadnja postaja njegovega zemeljskega potovanja.

Dobri pater ni hotel verjeti, predobrega se je še počutil. Toda sestra je rekla: „Vi nočete verjeti in se šalite vsled tega. Ko pa boste v vicah, bi pa radi, da naj vam pomagam, kajne?”

Ko pa se je bolezen poslabšala, je Lekomta začelo skrbeti, kako bo obstal pred strogo sodbo božjo. Tedaj ga je tolažila sestra Jožefina in mu je rekla, da je vendar storil v čast božjo mnogo dobrega v svojem življenju. „Sestra moja”, je odgovoril pater, „dela sama ne zadostujejo, treba je, da jih človek izvrši s popolnoma čistim namenom. Molite mnogo zame po moji smrti.”

Sestra je obljubila in je šaljivo pristavila: „Če ne bom dovolj molila, pa pridite in povejte mi, da bom še več molila!” Smehljaje je odgovoril umirajoči: „Tako lahko

se ne pride z drugega sveta nazaj.”

Kmalu nato je umrl p. Lekomt. Sestra Jožefina je molila več tednov zanj, in potem je pozabila na svojega prejšnjega bolnika.

Ko je nekega dne delala v svoji celici, je nenadoma zaslišala močen šum. Začutila je predirljiv smrad kakor po dimu in žveplu, in njej dobro znano glas je govoril: „Sestra, molite zame, strašno trpim.” Nato je polagoma vse zopet izginilo.

Štirinajst dni nato isti dogodljaj. Umrl je izjavil, da mu je bilo po njenih molitvah in žrtvah znatno olajšano. „Vaša molitev je učinkovala kakor sveža rosa na moje plamene in jih je omilila. Pojdite vendar, prosim, k novemu predstojniku samostana, ki sem ga ustanovil, in ga prosite v mojem imenu za devet sv. maš.”

Brez odlašanja je sestra zvršila svojo nalogo, četudi jo je malo skrbelo, kako bodo njene „vizije” sprejete v učenem samostanu. P. Meunier (Menjé) je poročilo pazljivo in vljudno poslušal in je sklenil, da bo sam opravil devet sv. maš, ne da bi komu v hiši kaj povedal o tem, da bi se ne osmešil zaradi svoje lahkovernosti. Rekel si je: „Devet sv. maš gotovo ne bo škodovalo in more samo koristiti.”

Devetega dne devetdnevnic so se podali menihi zvečer v svoje celice. Brat Tomaž, vrli kuhinjski brat, je slišal, da je nek-

do potrkal na njegove duri. „Notri,” je rekel. In na svoje začudenje vidi vstopiti p. Lekomta, žarečega od veselja in blaženosti. — „Odkod pridete?” je vprašal brat. „Rešen sem iz vic, ker je pater prior opravil za me devet sv. maš. Zahvalite se mu v mojem imenu!” Potem je vprašal, kako se počuti v samostanu. — „Vas zelo pogrešamo,” je odgovoril brat. „Vi ste zapustili veliko vrzel s svojo smrtjo.” — „Pogum,” je rekel oni, z nebes doli vam morem biti koristnejši nego prej.” S temi besedami je podal bratu roko in se je obrnil nato k durim, ki jih je zaprl za seboj. Brat Tomaž je hitel za njim, je odprl duri, pa ni videl nikogar

več.

Takoj je hitel dobri brat k svojemu predstojniku in se mu je v imenu umrlega zahvalil za devet sv. maš. „Odkod veste, ljubi brat, da sem opravil zanj te sv. maše?” Brat je pripovedoval, kaj se je ravno pripetilo. P. Menjé je primerjal podatke in je spoznal, kako dobrotljivo se je izkazalo zopet božje usmiljenje. —

Te dogodivščine so bile pozneje objavljene v časopisu dominikancev „Jeruzalem”, toda brez navedbe imen, ker so prizadeti še živeli. Zdaj po njihovi smrti so jih zopet objavili s pripombo, da so bili zgoraj imenovani skozi in skozi verodostojne priče.

Nove šole — novi duh

V zadnjih letih je nastalo po našem delu Koroške nekaj novih šolskih poslopij. O pomenu teh šol za naš narod smo že večkrat pisali, še posebej ob prilikah, ko so bile te šole predane svojem namenu.

V podobnem položaju kakor smo koroški Slovenci, so tudi Hrvati na Gradiščanskem. Tudi tam so zgradili v zadnjih letih več novih šol. Pod naslovom „Nove šole — novi duh” piše o teh šolah med drugim list gradiščanskih Hrvatov „Naš tajednik” tole:

„Nova Gora je hrvatska vas. Kakor v nekaterih drugih krajih se je posrečilo tudi v tem kraju nemškemu morju, da izdolbe večje ali manjše luknje v zidovje tamkajšnjega hrvatstva. Zlasti v času zloglasnega nacizma je bila prizadeta tam hrvatstvu neizmerna škoda. Ko pa je bil kljukasti križ razbit, so iz starih hrvatskih korenin spet začele poganjati nove mladike. In vse bi bilo lepo, ko ne bi te dni spet slišali, da je šola v Novi Gori postavljena za novogor-

ske Nemce, da jim ne bo več treba hoditi v dosedanjo novogorsko šolo, ki je dvojezična, torej za Nemce in Hrvate. Sicer je res, da bo nova šola samo enorazredna, toda vsi vemo, da šola vzgaja otroke, torej bodočnost naroda.

Nove šolske stavbe so potrebne iz zdravstvenega, vzgojnega in psihološkega ozira. Toda uspeh šole ni odvisen toliko od novih, lepo urejenih, toda mrtvih zidov, ampak predvsem od učiteljev in od duha, ki med temi zidovi vlada.”

Tudi mi moremo brez vsega reči prav tako, kakor piše „Naš tajednik”:

Uspeh novih šol ni odvisen od lepega zidovja, ampak predvsem od učiteljev, ki v teh prostorih poučujejo in vzgajajo nov rod. Od učiteljev je odvisno, ali bo novi rod sposoben, da živi v prijateljstvu in dobrem sosedstvu ali pa v sovraštvu, boju, vojni in krvi.

ODLIČNI DOMOLJUBI

Zašel sem v čudno družbo. Sam tega nikakor nisem kriv, kajti bilo je v pozni jeseni in jaz sem v podeželskem mestu, kjer sem bil imel opravka, čakal na poštni avto. Pa je začelo močno deževati. Kaj sem hotel — stopil sem v prvo gostilno, da popijem čašo čaja in pregledam par žurnalov ter na ta način prebijem čas. Pri sosednjih mizah so sedeli možje-meščani, pili pivo in čaj, kadili in politizirali. Ker so se šteli za važne, pomembne osebe, so govorili glasno, hripavo, poudarjeno. Vsak izmed njih je bil odličen domoljub, vedel je vse, znal malo manje, storil pa v korist obče-človeške družbe zelo veliko, zakaj plačevali so vsi davke, kakor vsak državljan moderne države, drugače pa prodajali sladkor, sol, klobase, kruh, papir, žeblje in druge reči, ki ne rastejo na polju.

Bili so tudi prebrisani kupovalci, ki so natanko vedeli, kje se konča korist in prične izguba. Ker so bili vsi pripadniki domovinskega gesla, ki je seglo natanko do plota domačega vrta, so gledali na razna vprašanja manj ali bolj enotno. O sovražniku so zelo radi govorili, zakaj bili so kolikor toliko pravi brdavs. Vsak je imel doma namreč najmanj en križec in dve kolajni —

bil je torej že patentiran junak. Tudi za kulturo so se vsi živo zanimali. Ravno ko sem bil izpil čaj in segel po nekem časopisu, je začel vpiti majhen, dobro rejen možiček na ves glas. Pihal in mahal je z rokama, da so prišli v nered gosti oblaki dima, ki so plavali nad glavami in pod stropom. Udaril je na mizo. „Tega jim ne bomo dovolili. Mi smo jim prinesli kulturo! Prej še knjigi niso znali brati. Zdaj se pa moji otroci morajo učiti tujih jezikov! To bi bilo lepo! Ne, jaz protestiram najostreje!”

Zopet je udaril na mizo. Kozarci piva so poskočili in začeli plesati. Vsi so navdušeno pritrjevali zaslužnemu domoljubu, medtem ko je tekočina curkala na tla. Natakrica je hitela po brisačo in se neumno smejala. Možje pa so se zopet pomirili, kadili in pili. Zdaj so vstopili drugi in jih začeli zafrkavati. Jaz sem odložil časopis, plačal in odšel na avto. Možje so ostali v gostilni. Gostilničar pa je kot poklicni kozmopolit stal za mizo in pazil na postrežbo gostov in svojo korist. Primerjal sem ga s predsednikom kake republike, ki suvereno stoji nad strankami. Želim mu še nadalje obilo gostov. Franc Zidnik

Veli list

Čas ga je utrgal z veje,
ko sem pod drevesom stal;
postrežljivo sem se sklonil
ter sočutno ga pobral.

Svoje zgodbe iz mladosti
mi je praviti začel:
sveti Jurij ga je krstil,
maj mu je ob zibki pel.

Sapice so mu pihljale
vse poletje slednji dan;
zbor krilatcev je prepeval,
zibal ga je dih hladan.

Nežno cvetje je duhtelo,
brž je dozoreval sad:
listje pa je obledelo —
zdaj ga trga listopad.

Naglo se je spremenilo,
smrt z življenjem se igra,
sladko sadje je obrano,
pada veli list na tla.

Limbarski

Slana

Boji se nežna te pomlad
in nežno cvetje trepeta,
ne ljubi te jesenski sad,
morilka vrtov in poljā.

Drži v pogubo tvoja sled,
na licu smeh spreminjaš v jok,
in roso na rastlinah v led,
ne gane te ne jok ne stok.

Častilec ti je črn obup,
in glad je tvoj sestradan svat;
povsod razlivaš smrtni trup,
moriš gredice naših trat.

Krvavih žuljev ni te strah,
na grenke vzdihne nič ne daš,
razdiraš naše delo v prah
in znojne kapljice teptaš.

In kamor prideš, vse požgeš,
množiš trpljenje in gorje;
ne nehaš prej, dokler ne streš
vseh nad, ki jih goji srce.

Limbarski

J. S. Baar — Al. Nemeč:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(43. nadaljevanje)

Poslušalcem se je zaradi tega vse vrtelo v glavi — in na to so pili. Zdaj se je pilo „na žalost”, zdaj „na radost”. Klasek je znal vse pridobiti, ujeti, navdušiti, vse je drlo v novo gostilno in stara je samevala, zamirala.

„Sam vrag — Bog nas pred njim varuj — nam je tole skuhal,” so tarnale žene in so vselej trepetale, ko so slišale, da bodo volitve, tabor ali pa kakšen shod v Pisku. Klele so Klaska in politiko pošiljale na dno pekla.

„Pijančevati so se pri tem naučili naši možje in na gostilno so se navadili in kvaritati začeli,” tako so očitale celo Klaskovi, ki je sama hodila zbita in zdelana, ker je na njenih ramah ležala vsa skrb za gospodarstvo.

Cim dalje, tem huje je bilo s Klaskom. Začel se je sramovati kmeta in postajal gospod. Tudi ob delavnikih je hodil z zelenim klobučkom, s šojinim perescem in s puško čez ramo. Najel je občinski lov in ugajalo mu je, da si „gospodje iz Prage” z njim dopisujejo, ga imenujejo „svojega političnega zaupnika”, mu ponujajo cigare, podajajo roke, mu pravijo „gospod Klasek” ter sprejemajo njegova povabila na lov.

Morda bi ta veletok tudi Cimburo potegnili s sabo — če mu ne bi bil v napatje prav — Klasek.

„Midva se morava drug drugemu izogniti. Če se srečava, bo nesreča,” si je govoril Cimbura. Kajti v njegovem srcu je še ve-

dno krvavela rana, ki mu jo je zadal Klasek s težkim sumničjem.

Tudi Cimbura se je zanimal za javno življenje, bral in naročal je Janovega „Potnika iz Otave”, ves nedeljski popoldan je zgubil nad njim, mnogo je premišljeval o tem, kar je prebral, in v vasi je s Černočom, Roučkom in drugimi o tem razpravljal, se prerokal in modroval. Toda v gostilno s Klaskom ga nihče ni spravil.

On in njegovi sinovi so ostali zvesti „stari” gostilni in veselilo ga je, da niti Jan niti Francek ne gresta za Klaskom, čeprav jima tega niti z besedo ni omenil.

Toda sojeno je bilo, da se bo Cimbura vseeno udaril s Klaskom. Putim je bila od davnih dob staro gosposko pišeško županstvo in putimski župan je tudi v Pisku užival čast in veljavo.

Ko so Putimci sprejeli Cimburo za sosedo, so ravnali z njim kakor s sebi enakim. Ko je vrsta prišla nanj, so izvolili tudi njega za župana, kakor se je spodobilo in je bilo treba. Toda Cimbura se je zavedal, da prav za prav spada v Semiče in da grunt ni njegov in zato je odbil, časti ni sprejel, v odboru pa je ostal.

Zdaj so se spet bližale občinske volitve. Tokrat s hrupom in šumom kakor še nikdar. — Prihajale so kakor teman, hudouren oblak.

„To mora nehati,” je kričal Klasek, „da bi županstvo hodilo po občini obenem z občinskim bikom. Občani naj volijo in s svobodno volitvijo počastijo moža, ki je po svoji izobrazbi in ugledu najbolj sposoben za ta važni urad,” je ponavljal rečenice iz časopisov in, čeprav je bila vrsta na Kecliku, je pri volitvah kot župan zmagal — Klasek. Tudi v okrajno zastopstvo ga je poslal

novi odbor. Toda razdražena, užaljena manjšina si je najela odvetnika, vložila ugovor proti volitvam in Putim se je znašla v gnusnem toku občinskih prepиров, svaj in zdražb.

Vsa putimska preteklost — in to njena grda preteklost — je kakor na mah vstala iz groba pozabljenosti. Pozabljene rodbinske zgodbe so vlačili iz spomina na sonce, jih sprašili, oživljali in jih znova očitati.

Vsaka vas ima svojo grešno zgodovino in kakor v orožarno segajo vanjo, ko se med sosedi zaneti spor, razvname prepír.

Če živi občina v miru, si sosesde „ob spominih” pripovedujejo in mladina sliši samo lepe, nedolžne stvari.

Če se pa razbesni „domača vojna”, tedaj zapusti razsodnost tudi sive glave — togota ne pozna dobrote — vsako orožje je dobro, vsaka pėd priprane občinske zemlje, sleherno družinsko sramoto — še celo umor, če bi zanj vedeli — si v jezi, s strastjo zaslepljeni, drug drugemu očitajo. Mladina spet lačno posluša in si skrbno vtisne v spomin to domačo zgodovino. Putimska kronika je sedaj obogatela z bojem — za župansko žezlo...

Okrajno zastopstvo v Pisku je imelo dolžnost, preiskati pravilnost volitev in pimiriti sprti stranki. Zato je pozvalo razprte Putimce k sebi. Bližal se je dan razprave.

„Cimbura, ti moraš z nami,” je dejal dan pred razpravo Kopecky Cimburi na polju.

„Noče se mi — saj veš, da se Klaska izogibam,” je odvrnil Jan.

„Pojdemo vsi, ne izvijaj se, morda bo prav tebe tam treba,” je pritiskal sosed.

„Ne gre niti toliko za ‚lekurs’, protest, kakor več, ampak za dogovor — za pomiritev — vsi moramo priti — stori to občini na

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

SLOV. KULTURNO DRUŠTVO
V CELOVCU

vabi

vse Slovence iz Celovca in okolice na kulturno prireditev, ki bo v soboto, dne 14. novembra 1953, ob 8. uri zvečer v Kolpingovi dvorani v Celovcu.

Na sporedu bo lepa ljudska igra v 5. dejanjih

„GOSPOD MORA BITI“

Igra je vzeta iz življenja, je poučljiva in bo gotovo vsakemu ugajala. Zato vas prav prisrčno vabi

odbor.

ZA STARČEV SPOMENIK
so darovali:

Eliza Pristovnik, Sele, 10.—; Janez Šorli, Podgora, 30.—; Mežnarjeva družina iz Št. Janža v Rožu, 20.—; Župnijski urad v Št. Vidu v Podjuni 30.—; Ana Einspieler, Zgoranja vesca, 10.—; Janko Janežič, Leše, 30.—; Franc Ivančič, Udmat, 10.—; Helena Leposchitz, Št. Jakob, 5.—; Helena Slanovec, Koprivna, 8.—; neimenovana, 20.—.

Daruj tudi Ti
za Starčev spomenik!

CELOVEC

V ponedeljek, dne 9. novembra, je bil ob veliki udeležbi sorodnikov, znancev in prijateljev na šmartinskem pokopališču v Celovcu pogreb gospe Klare Prah, matere biv-

Pri nas na Koroškem

šega okrajnega glavarja v Velikovcu in sedanjega vodja urada za državljske zadeve pri koroški deželni vladi v Celovcu, višjega vladnega svetnika Karla Praha. Naj Bog podeli rajni za vse njeno delo in trpljenje večno plačilo. Užaloščenim sorodnikom naše iskreno sožalje.

SMIHEL NAD PLIBERKOM

V ponedeljek, dne 19. vinotoka, smo imeli pri Likebu kinopredstavo „Nebesa nad močvirjem“, Maria Goretti. Bralci knjige „Lilija nad močvirjem“ in drugi, ki so brali življenje male svetnice in mučenice v nemškem cerkvenem listu, so bili pač vsi radovedni, kak bo film. Zato se ni čuditi, če je bila dvorana najmanj trikrat tako polna kot drugokrat, cela fara je bila zastopana, ljudje so bili natlačeni kot še nikoli, veliko pa jih je moralo oditi domov, ali pa so dali duška svoji jezi v gostilni, kjer je bilo več prostora. Pokazalo se je, da imajo ljudje razumevanje za dober katoliški film in da je takih filmov še vedno premalo. G. župnik Majrič so nam obljubili in nas potolažili s tem, da bodo prišli še enkrat z istim filmom in da bodo prinesli zraven še tisti film o svetem letu, kjer bomo videli proglašenje Marije Goretti za svetnico. Film je res lep in dober in upamo, da bo tudi prihodnja predstava tako dobro obiskana.

Dne 27. oktobra so prinesli h krstu Franca Sourija, to je že šesti otrok Filipa in Marije Sourij. Pridni in varčni starši so si poleg skrbi za otroke postavili še majhno hišico tam pod tovarno opeke v Gonovecah. Za botra sta bila g. ravnatelj Alfred Loser in Frida Loser, pd. Likeba v Šmihelu.

Ob cesti na velikem ovinku proti Pliberku je postavila družina Loser zopet lep križ, katerega so g. župnik v nedeljo popoldne ob navzočnosti vaščanov blagoslovili. Križ je iz macesnovega lesa, napravil ga je mojster Ignac Koren, pd. Uhl. Križ nosi zelo lepo izdelano telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je prenovljeno in se lepo dviga proti nebu. Lepo znamenje ob poti je to, ki nas spominja našega odrešenja. Kakor so župnik pri govoru omenili, nikdar ne bomo šli mimo križa, ne da bi pozdravili našega Gospoda in Odrešenika Jezusa z lepim pozdravom: Hvaljen Jezus! Likebovi družini pa so se lepo zahvalili, saj je to že drugi križ, katerega so v tem kratkem času popravili. Prvi je bil na vasi, kjer se zbiramo za sprevod mrličev. Poleg križa sta zasajena dva topola, ki bosta vzela križ v svoje varstvo in zaščito. Iz tega kraja pa se tudi lepo vidi križ na Peci, ki je bil letos poleti na zahtevo Jugoslavije prestavljen od piramide bolj sem na rob Pece. Ta križ nas spominja na tragično smrt našega dijaka Valentina Kaiserja.

DOBRAVA

Otolija Vauti pd. Vavtova na Rutah, se je naveličala samskega stanu in se je prav na tistem poročila v nedeljo, dne 25. oktobra, s kovačem Friderikom Kapeller. Za priči sta bila Filip Lach, zidar in Karel Kapeller, gozdni delavec iz Stockenboia. Poročali so domači g. župnik, moški zbor pa je zapel dve pesmi nevesti za na pot. Obilo sreče mlademu paru.

KOT

Pri Pavliču so dobili naraščaj v drugič. Staršem Alešu in Heleni Igerc, roj. Ižep, se je rodil sinček Franc. Botra sta bila Franc in Jožefa Neubresch, pd. Najbrž.

ŠTEDIJNIKI,
šivalni stroji, kotli, mlinci, drobilniki, posnemalniki, radio-aparati in vsi ostali kmetijski in gospodinjstvi stroji najceneje in pod ugodnimi pogoji v zalogi strojev

Johan Lomšek

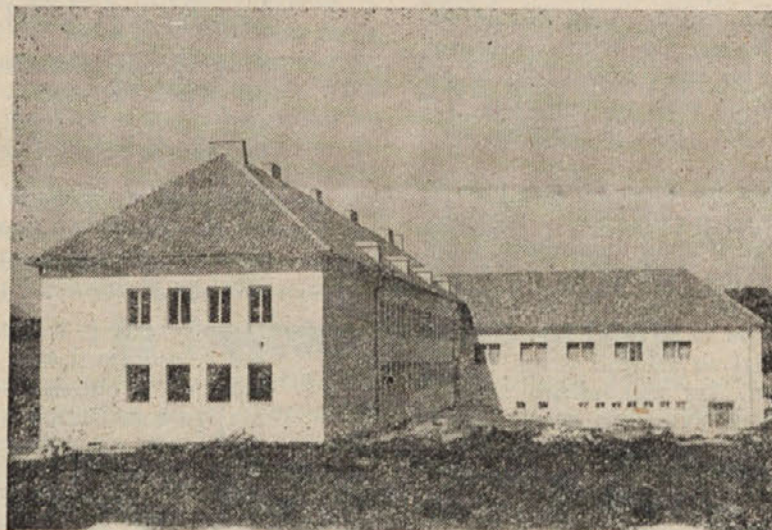
ZAGORJE - ST. LIPS, P. EBERNDORF

PODRAVLJE

Zelo redko se oglašamo od nas v „Našem tedniku“. In še danes se moramo oglasiti le z žalostno novico. Dne 6. listopada (novembra) nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustil naš narodni prijatelj Karel Ulbing, p. d. Ahac, kovaški mojster v Podravljah.

S pokojnim smo izgubili sorojaka jeklenega značaja in zelo dobrega kovaškega mojstra. Pokojni je bil brat našega gospoda župnika, velečastitega duhovnega svetnika Tomaža Ulbinga iz Skočidola. Rajnemu naj podeli Bog večni mir! Vsem bratom in sestram umrlega naše iskreno sožalje.

Sodobno urejena šola v Maloščah

V „Našem tedniku“ smo že poročali o novem poslopiju glavne šole v Maloščah. V novem poslopiju se je v glavnem pričel pouk že letošnje leto. V gornjih prostorih novega šolskega poslopija so nameščeni že štirje razredi glavne šole. Prihodnjo jesen pa bo mogoče začeti s poukom v vseh prostorih novega poslopija. V celoti bo v novem poslopiju 6 razredov glavne šole, fizikalna dvorana in risalnica s postranskim prostorom. Nadalje je v novem poslopiju velika telovadnica s sobo za telovadnega učitelja, kakor tudi prostori za preoblačenje in tuširanje.

V kletnih prostorih novega poslopija so predvideni prostori za delavnice, nadalje šivalnica in pri krojevalnica, velika učna kuhinja in jedilnica. Za okoliško prebivalstvo so v tem delu poslopija predvidene tudi prhe (tuši), do katerih vodi poseben vhod.

Ko bodo urejeni prostori, kakor je spredaj opisano, pa delo še ne bo končano. Poleg poslopija, oziroma kot nadaljevanje trakta glavne šole, naj bi nastalo še poslopije za ljudsko šolo. Vse te stavbe naj bi primerno zaključevalo veliko in lepo šolsko dvorišče s posameznimi drevesnimi skupinami. Severno od šolskega poslopija pa je predviden velik športni prostor.

Pri zgradbi in ureditvi novega šolskega poslopija v Maloščah so bili udeleženi predvsem domači obrtniki, ki so poverjeno jim delo izvršili brezhibno. Gradbeno mojstrska dela je prevzelo podjetje mestnega stavbenika Tschernutterja. Tesarska dela so bila v rokah podjetja tesarskega mojstra JOSEFA MÜLLERJA iz Malošč. Krovška dela pa je z znano spretnostjo in solidnostjo izvršilo podjetje FELSNER iz Beljaka.

Mizarska dela sta si delili predvsem podjetji MATHÄUS MIKL iz Mlinar in podjetje KLEMENT BUXBAUM iz Beljaka. Zlasti so z veliko natančnostjo izvršena dela podjetja MATHÄUSA MIKLA. To podjetje izdeluje v zadnjih letih tudi

hladilne omare in moremo to podjetje res vsakemu priporočati.

V šolskem poslopiju je masivno stopnišče iz umetnega kamena, ki ga je uredilo podjetje KARL PACHER iz Beljaka, znano že po svojem 50-letnem delu. To podjetje je uredilo tudi stopnišče v glavnem preddvorju. Svetlobne instalacije, električni priključki in vsi deli razsvetljave so delo podjetja ERNST SCHNEIDERJA iz Beljaka. Podjetje JOSEF MITZNER iz Beljaka je dobavilo ves material za vodovodne naprave, za toplo in hladno vo-

do in za prhe. Vse straniščne naprave, ogrevalne in kurilne naprave so urejene po dognanjih najnovejših zdravstveno-tehničnih raziskovanj. Res prvovrstna izvedba teh del daje najboljšo spričevalo podjetju MITZNER iz Beljaka.

Keramično obložitev sten je izvedlo podjetje BÜTTINGHAUS; položilo pa je to podjetje tudi

lepo pisana terrazzo-tla v umivalnici, v prostorih za prhe in v straniščih. S svojim strokovno prvovrstnim delom je podjetje BÜTTINGHAUS spet enkrat — kakor vedno — pokazalo svojo veliko zmogljivost v izvedbi trajnih higienskih ureditev.

Vse naprave centralne kurjave je izvedlo brezhibno podjetje FRITZ GRAF u. CO. Šolski otroci se bodo že kmalu mogli veseliti prijetne toplote, ki jo bodo izžarjevale naprave centralne kurjave. — Gradbeno-ključavničarska dela sta izvršili z veliko vzornostjo podjetji R. HINTEREGGER in DE PRETIS iz Beljaka. — Kleparska dela je prevzelo podjetje JAKOB KLEMENTIN iz Neulandskrona pri Beljaku. Tudi slikarska dela so bila izvršena v splošno zadovoljstvo. Tu moramo omeniti podjetje FRIEDRICH MAYER iz Beljaka, ki je slikarska dela izvršilo izredno okusno. — Steklarska dela je prevzelo steklarsko podjetje HEINRICH DE ROJA in jih izvršilo z velikim strokovnim znanjem.

Na splošno moremo reči, da je nova šola v Maloščah v celoti zelo uspešno delo, vendar pa bo do končne svoje dograditve prizadejala občini še precej skrbi. Le eno pomanjkljivost moramo omeniti. Ko so že gradili tako lepo šolsko poslopije, ne bi nikakor smeli pozabiti na one, ki bodo imeli v tem poslopiju največ opraviti, to so učitelji. V novem šolskem poslopiju ni namreč učiteljskih stanovanj.

Še eno željo moramo izraziti. Naj bi bilo delo v novem šolskem poslopiju usmerjeno tako, da bi res zblíževalo oba naroda na Koroškem, ki naj bi tu živela v prijateljskem sosedstvu. Naj bi se otroci obeh narodnosti v tej novi šoli učili in tudi naučili resnično obeh jezikov in naj bi tudi oba jezika enako cenili in spoštovali.

Mikl
MathäusSTAVBENO IN
POHISTVENO
MIZARSTVO
IZDELAVA
HLADILNIH OMARMlinare-Müllnern pri Beljaku
TELEFON 66-86

Klement Buxbaum

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Beljak-Villach, Ringmauergrasse 11. Tel. 40-04

JOSEF MÜLLER

tesarski mojster

Malošče-Mallestig 100 — Telefon 5

Ureditve za toplo vodo
Centralne kurjave
Sanitarne ureditve
Črpalne naprave

Fritz Graf & Co.

Beljak-Villach, Klagenfurter Strasse 15
Telefon 46-97

GREGOR GRABER

SLIKAR IN PLESKAR

STEBEN - ST. STEPHAN 18
pošta Malošče pri BeljakuELEKTRICNE
RAZSVETLJAVNE IN
POGONSKE UREDITVE
RADIO-REPARATURE

Ernst Schneider

BELJAK - VILLACH

Bahnhofstr. 9. Telefon 48-40

Izdelovanje umetnega kamena,
betonski izdelki

Karl Pacher

BELJAK - VILLACH

Friedrichstrasse 21. (Industriegelände) — Telefon 46-50

Vsa steklarska dela
prevzema

Heinrich de Roja

Veletrgovina s steklom

Beljak-Villach, Italiener
Straße. — Telefon 41-43IZVRŠUJE VSA
gradbeno-ključavničarska dela,
strojne ureditve, žične železnice in dvigalaR. Hinteregger
& A. de PretisBELJAK - VILLACH
Klagenfurter Str. (Zehenthof)
Telefon 42-58

SLIKAR IN PLESKAR

Friedrich Mayer

BELJAK - VILLACH

August-Jaksch-Strasse
Telefon 50-33

Büttinghaus

FLIESEN-PLATTEN;
Terrazzo-Steinholz-
VERLEGUNGEN.
Baumaterialien
VILLACH
Klagenfurterstr. 3
Telefon: 44-32

Anton Urschitz

Stavbeno in pohištveno
mizarstvo

Malošče-Mallestig 102

Josef Gasparin

Stavbeno in pohištveno
mizarstvo

BACE-Faak-See / Koroško

Vsa stavbeno-kleparska dela
izvršuje

Jakob Klementin

Neulandskron pri Beljaku
Waldheimstraße 22Vodovodi s hišnimi pri-
ključki — Centralne kurja-
ve — Kleparstvo — Strel-
ovodi

Josef Mitzner

BELJAK - VILLACH
Gaswerkstrasse 3, tel. 50-47

PODGORJE

Na univerzi v Gradcu je promoviral za doktorja pravnih in državnih znanosti v petek, dne 30. oktobra t. l., naš rojak dr. Jožef Kropiunig. K promociji novemu doktorju prava prav iskreno čestitamo.

SELE

Petdesetletnico svoje poroke sta obhajala v nedeljo, dne 8. nov. zakonca 76 letni Luka Dovjak, rentnik in prevžitkar pd. Nac in njegova 73 letna žena Marija roj. Jug. Slovesnost zlate poroke se je vršila v pričo župljanov, zbranih k drugi božji službi. Navrh se je družba zlatoporočnih svatov: trije otroci, vnuki in en mali pravnuk, zbrali okoli slavljencev v župnišću k lepo okrašeni in dobro obloženi mizi. V prijetni družabnosti so potekle vesele popoldanske ure. Lukanovi otroci so dedeju in babici v prisrčnih deklamacijah izrazili svoja voščila in s petjem poživljali veselo razpoloženje. Otroci iz vasi pa so v srčanem prizoru predali slavljencem šopke čestitk in molitev. Zlata nevesta je zvesta naročnica „Našega tednika“, katerega rada bere zase in svojemu možu. Zato se čestitkam Selanov pridružuje tudi uredništvo: še na mnoga leta!

PRIBLA VAS

V petek, dne 6. novembra, smo na dobrološkem pokopališču pokopali Pižovnikovo mater Uršulo Lipuš, ki so umrli v starosti 56 let. Kako so bili rajna mati spoštovani, je pričal pogreb. Ogromne množice ljudstva so se zgrinjale pred žalujočo Pižovnikovo hišo, da izkažejo rajni zadnjo čast, ki si jo je tudi v polni meri zaslužila. Pogrebne obrede so opravili mil. g. kanonik Zechner, ki so govorili rajni v cerkvi in ob odprtem grobu v slovo zadnje besede. V svojem govoru so stavili rajno mater vsem za vzgled. Rajna mati so veliko trpeli v tej solzni dolini. Bog jih je obda-

ril z devetimi, še živečimi otroki, ki so vse vzgojili v pravem krščanskem in narodnem duhu. Od rane zore do poznega mraka so skrbeli in delali za družino in za napredek ter procvit gospodarstva. Zares so oni podpirali tri vogle pri hiši in še več. Kako radi bi še živeli med svojo družino in še bi skrbeli z vsemi svojimi močmi za njo, toda volja Najvišjega je bila drugačna. Težka želodčna bolezen, rak, jih je spravila v celovško bolnico, kjer so prestali še dve težki operaciji. Ker pa ni bilo več pomoči, so jih po več kot enomesečnem bivanju v bolnici prepeljali nazaj domov. Tam so bogudano prenašali še veliko trpljenje, dokler jih ni Vsemogočni poklical po zaslužno plačilo. Se v zadnjih trenutkih svojega življenja so poklicali svoje otroke k sebi, ter jim dali nekaj zlatih naukov za njihovo življenjsko pot.

Draga mati, počivajte mirno v zemlji, katero ste tako neizmerno ljubili! Žalujoci Pižovnikovi družini in vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

METLOVA—KAZAZE

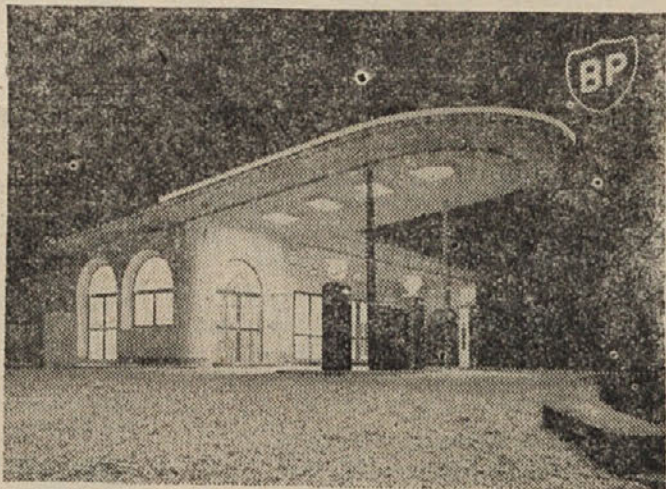
Čeravno smo s poročilom bolj pozni, vendar se le moramo spomniti v našem listu rajne Barbare Lipnik, p. d. Pižovnikov mater.

V nedeljo, dne 20. septembra, smo jih ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev spremljali na farno pokopališče. Pogrebno opravilo je opravil v zastopstvu g. dekana profesor Mihelič ob asistenci domačega g. župnika.

Rajna mati je bila vseskozi verna žena, zvesta svojemu rodu. Radi so prebirali Mohorjeve knjige in „Naš tednik“ so še na bolniški postelji radi prebirali. — Pred leti so kupili Nevirtovo gostilno in večji del časa so tam pomagali hčerki Barbari. Pri njej so tudi umrli.

Draga mama naj počiva v miru! Zaostlim naše iskreno sožalje.

Tam, kjer „napajajo“ avtomobile

Specialne delavnice za „Volkswagen“ avtomobile v Celovcu na Villacher StraÙe

Dne 24. oktobra 1953 je bilo v Celovcu na Beijaški cesti (Villacher Strasse), blizu Paternionskega mosta, odprto veliko novo napajališče (tankališče — Tankstelle) za avtomobile. To napajališče je združeno z veliko avto-delavnico in raznimi upravnimi prostori. Novourejeni prostori odgovarjajo vsem zahtevam tujskega prometa. Predvsem pa naj bi nove delavnice bile na razpolago imetnikom zelo razširjenega ljudskega avtomobila — Volkswagen. Saj so danes tovarne tega avtomobila v Wolfsburgu v Nemčiji na vsem svetu na četrtem mestu. Proizvodnja dosega namreč 730 avtomobilov na dan.

Pri dograditvi nove zgradbe so bila udeležena razna koroška in tudi izvenkoroška podjetja, ki so pokazala z ureditvijo te nove zgradbe avtodelavnice svojo veliko zmogljivost.

Gradbeno vodstvo je prevzel mestni stavbenik Eggenberger iz Celovca. Gradnjo železne in portalne konstrukcije pa je prevzelo podjetje SCHMIDWERKE z Dunaja. Celovško zastopstvo tega podjetja je v rokah gospoda ing. Fixl-a, Celovec, Simon Gaggelstrasse 30.

Steklarska dela v portalu in na oknih je prevzelo in izvedlo z znano solidnostjo renomirano celovško podjetje C. LEIXL. Razsvetljavo velikega napajališča in vseh delavnic je izvršilo podjetje

Stavbeno in umetniško steklarstvo
HANS C. LEIXL

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 4 — Tel. 18-63

Osteklenja vseh vrst, kameno-steklene stene, prehodne in prenosljive strehe iz svinčeno-betonskega stekla.

Preskrba z vodo
Sanitarne ureditve
Centralne kurjave

PFRIMER & MOSSLACHER

Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 37 — 39
Telefon 22-45

INGSTE WERKE iz Graza-Werndorfa. Ko zažarijo zvečer delavnice in napajališče v čudoviti razsvetljavi, moremo šele ugotoviti veliko zmogljivost podjetja Ingste Werke.

Črpalne naprave, ogrevanje vode in ogrevanje prostorov s toplo vodo, vse ureditve za kurjenje, ogrevanje delavnic s toplim zrakom in vse sanitarne naprave je instaliralo podjetje PFRIMER & MOSSLACHER iz Celovca. — Podjetje ING. ERNST PICHL je zgradilo studenec z veliko zmogljivostjo, sanitetno je izvedlo odtok odpadne vode z ureditvijo približno 300 m grezne površine. Nadalje je to podjetje uredilo odtok vode za izpiranje avtomobilov po vodu, ki pelje po 46 m dolgem horizontalno navrtanem vodu pod napajališčem in pod beljaško cesto v Lendkanal.

Novo urejeno veliko napajališče za avtomobile je bilo urejeno sporazumno s podjetjem BRITISH PETROL COMPANY (BP-proizvodi, zastopnik HERMANN EGGER, Celovec). Celotna ureditev je v okras okolici in vsakega avtomobilista, ki privozi od jezera proti mestu, bo ta ureditev ugodno presenetila. Poleg velikega napajališča za avtomobile je velik, elegantno opremljen razstavni prostor za „Volkswagen“-avtomobile, obenem pa so tu najmoderneje urejene naprave za pranje, čiščenje in mazanje avtomobilov. V zvezi z napajališčem, s pralnico za avtomobile in s prostorom za mazanje, so prostorne delavnice. Med drugim je tu urejeno veliko skladišče vseh potrebnih nadomestnih sestavnih delov za Volkswagen-avtomobile.

dro.

STUDENCNI MOJSTER

ING. ERNST PICHL

gradi studence in vodnjake vseh vrst, velikosti in zmogljivosti. — Vrtnanje v globino, preiskava tal, globoka kopanja, ohranjanje in znižanje talne vode. — Napeljava sveže vode in odpeljava odtočne vode. — Zajetje izvirkov, črpalke, popravila

CELOVEC — KLAGENFURT,
Humboldtstrasse 29. — Telefon 47-03

URADNE OBJAVE

Začetek tečajev na gozdarskem učilišču v Osojah (Ossiach)

Tečaji na gozdarskem učilišču v Osojah se začnejo že dne 16. novembra 1953. Prvi tečaj je za gozdne kmečke posestnike in zanimanci naj se za ta tečaj pripravijo takoj telefonsko ali pri Kmetijski

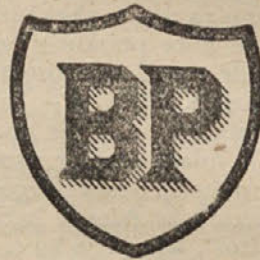
zbrnici v Celovcu, telefon 48-11 ali pa pri okrajnem gozdnem nadzorništvu v Feldkirchnu, telefon 289. Prispevek za vsakega udeleženca je na dan okrog 12 šilingov (preskrba in stanovanje).

Naslednji spored tečajev do konca 1953:

Štev.	Tečaj	Udeleženci	Čas	Dan prihoda
1	Tečaj za gozdne kmečke posestnike	kmetje in kmečka mladina	16. do 21. novembra	15. november
2	Strokovni tečaj za gozdne delavce	Vajenci v kmetijstvu in gozdarstvu	23. do 28. novembra	22. november
3	Tečaj za strokovne gozdne delavce	Gozdarski delavci	30. nov. do 5. dec.	29. november
4	Strokovni tečaji za gozdne delavce	Vajenci v kmetijstvu in gozdarstvu	7. do 12. decembra	6. december
5	Strokovni tečaj za gozdne delavce, za absolvente kmetijskih šol	Absolventi kmetijskih šol	14. do 19. decembra	13. december

Šola je urejena po najmodernejših načelih. Stanovanje v sobah z dvema ali tremi posteljami je v gradu. Možnosti za ekskurzije so izredno ugodne. Prijave za nadaljne tečaje je poslati pravočasno na

šolo v Osojah, ki nato na podlagi došlih prijav dovoli spored tečajev in prijavitelcem pošlje povabilo.

Naznanjamo

OTVORITEV

novih

W *poslavnih prostorov*

in

BP *velike napajalne postaje*

z najmoderneje urejeno službo za pranje in mazanje

Celovec - Klagenfurt, Villacher Str. 213

(poleg Paternionskega mesja)

HEINZ KNOCH

VW-zastopnik za Koroško in Vzhodni Tirol

BP BENZIN UND PETROLEUM

A K C I J S K A D R U Ź B A

SCHMIDWERK
SCHMIDWERK
SCHMIDWERK
SCHMIDWERK

*Kipptore
Portale
Lenobau
Holathern*

SCHMIDWERK
*Erzeugnisse
immer einen
Schritt voraus*

**METALLBAU WILH. J. SCHMID WIEN XX. INNSTR. 23
GRAZ LINZ SALZBURG KLAGENFURT HARD/VLBC**

Stavbeno, pohištveno in portalno mizarstvo

Jakob Bradnig

Strokovni nasveti v vseh zadevnih poslih

CELOVEC-KLAGENFURT
Sattnitz 1 Tel. 30-81

INGSTE-WERKE

ING. ERNST GASSER-STEINER

Tovarna za električne potrebščine — Kovinski izdelki — Proizvodnja umetne smole — Stiskalnica umetne smole.

St. Ruprecht, Str. 3 CELOVEC-Klagenfurt Tel. 35-09

GRAZ
STRAUCHERGASSE 16
Tel. 66-42

WERNDORF
Tel. GRAZ 70-69
WERNDORF 1

WIEN IX
SCHLICKPLATZ 2
Tel. A 15-0-98

Po šundfilmu v smrt!

Dogodek, ki se je pripetil v zadnjih dneh na štajerskem in je zahteval mlado človeško žrtev, je spet enkrat jasno pokazal, kakšno zlo in nesrečo povzročajo brezvestni ljudje, ki hočejo z malovrednimi šundfilmi in kolportajznimi romani napraviti kupčijo. Nek 20-letni delavec je kot „cowboy“ preoblečen in težko oborožen ustrahoval večji okoliš in je hotel streljati na orožnike, ki so ga že več dni iskali. Pri tem početju pa je prišel mladi fant sam v smrt.

20-letni Lojze Sammer je bil doma v vasi štajerskega obmejnega okoliša in se je preživljal z delom na kmetih. Bil je še mlad in vesel fant, kakor tudi njegovi prijatelji. Ljudje so bili z njegovim delom jako zadovoljni in kdo bi si mislil, da je Lojze vsak težko prisluzeni groš potrošil za gledanje „wild-west-filmov“ in za nakup „cowboy“-zgodb. Ta do glave oboroženi in brezobzirni cowboy, ki razgraja v daljnih ameriških prerijah, mu je postal življenjski ideal. V zadnjem času je preživel že več noči v gozdovih, da tako poskusi cowboysko življenje, toda prihajal je še vedno domov.

Nekega dne so ga videli ljudje, ko je fant — in sicer že v cowboyski obleki — jездil konja skozi vas. Okrog pasu je imel nataknjenih 150 patronov, pištolo in dve sulici, čez ramo pa mu je visel karabinar. Tako oborožen hoče poizkusiti svojo srečo. Predno odide v svet, se oboroženo pojavi še pri svoji materi, da bi se — kakor nekaj Meier Helmbrecht — od nje poslovil.

V temi je mladi cowboy prodril — prav po vzgledu neštetihih wild-west-zgodb — v hišo nekega kmeta, s katerim je imel poravnati še „star račun“, ker ga je kmet nekoč spodil od hiše, ko je Sammer hotel obiskati njegovo deklo. Ko so domači sedeli ravno okoli mize, trešči „junak“ poln upanja v kuhinjo, potegne pištolo ter pravi: „S teboj bom sedaj obračunal!“ Kmetu se je posrečilo zbežati v drugo sobo, Sammer pa je odjezdil na ukradenem konju naprej.

Ta slučaj je vzbudil pri orožnikih pozornost in so se začeli za tega svojevrstnega cowbaya zanimati. Po večdnevem iskanju naletijo štirje orožniki v gosti megli na romantično pustolovščino. Na klic „Halt, Gendarmerie!“ je hotel dvajsetletni najprej sneti z ramen karabinar, v naslednjem trenutku pa potegne pištolo in nameri na orožnike, ki so se vrgli takoj na tla. Še predno je „cowboy“ imel možnost sprožiti, so že sprožili orožniki in Sammer se je zgrudil na tla. Ko se približajo težko ranjenemu, je fant še sprožil zadnji strel, nakar pa je kmalu umrl. Sanje o cowboju in wild-west-pustolovščini so se hitro in krvavo končale...

V kinih pa streljajo surovi cowboys razne sheriffe še naprej in v neštetihih stojnicah visijo še naprej krvoločni „wildwestri“. Šiling polzi iz rok, filmski producenti in pisuni romanov pa vtaknejo zadovoljni in brez očitane vesti denar v svoj žep — in noben se še zmenil ne bo, če bo v kakšnem listu bral tragično zgodbo tega mladega fanta.

Ali res ni nobene možnosti, da bi bili obvarovani vsaj pred največjim gnojem? Kri tega mrtvega (in ne samo tega) kriči v nebo...

Zato, draga mladina, bodimo vsaj sami toliko pametni in izogibajmo se slabih filmov. Za mladega fanta ali mlado dekle ni mogoče — in to gotovo tudi nobeden od nas ne bo zahteval — da bi si nikoli ne ogledali nobenega filma. Toda, prava izbira filmov je potrebna, ko imamo vendar toliko dobrih filmov, ob katerih se lahko šolamo in ki nam res nudijo nekaj za življenje.

V soboto, dne 14. nov., zaključimo nagradno slikanico

Knjiga o kardinalu Stepincu v angleščini. Pred nedavnim je v Veliki Britaniji izšla v angleščini okoli 500 strani debela knjiga o kardinalu Stepincu, ki jo je napisal Richard Pattee. Knjiga v celoti jasno dokazuje, da je kardinal Stepinac bil obsojen po krivici in proti vsem stvarnim dejstvom, o katerih bo govorila zgodovina.

Iz Holandije je potovalo 200 bolnih otrok od 1. do 15. leta v Lourdes. To romanje so napravili v spomin na prvo potovanje Holandcev v Lourdes pred 25 leti.

Od 4. do 10. novembra, se je nahajala tirolska mladina v Rimu. Voznjo v Rim je organiziral škofijski urad za mladino v Innsbruck-u.

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

SEZNAM IGER

Pri „Centrali krščanske prosvete“ v Celovcu, Viktringer Ring 26, si lahko izposodite sledeče igre:

ZA MIKLAVŽA: „Parkljev koš“ (8 oseb, mešane vloge) in „Miklavžev“ (uvodna mladinska igra pred obdaritvijo otrok).

DRUGE IGRE: Naša kri (drama v 4 dejanjih, 28 oseb, mešane vloge), Miklova Zala (igra v 5 dejanjih, 40 oseb, mešane vloge), Stari in mladi (drama v 4 dejanjih, 14 oseb, mešane vloge), Dom (drama v 4 dejanjih, mešane vloge), Poslednji mož (veselo-igra v 3 dejanjih, 10 oseb, mešane vloge), Divji lovec (narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih, 21 oseb, mešane vloge), Razvalina življenja (ljudska igra v 3 dejanjih, 7 oseb, mešane vloge), Dve materi (igrokaz s petjem v 4 dejanjih, 14 oseb, ženske vloge), Teta na konju (burka v 3 dejanjih, 7 oseb, mešane vloge), Z lastovkami (ljudska igra v 5 dejanjih, 20 oseb, mešane vloge), Gospod mora biti (ljudska igra v 5 dejanjih, 10 oseb, mešane vloge), Lumpacivagabund (carobna burka v 6 slikah, 31 oseb, mešane vloge), V Ljubljano jo dajmo (veseloigra v 3 dejanjih, 9 oseb, mešane vloge), Mlada Zora (romantični igrokaz v 3 dejanjih, 9 oseb, mešane vloge, dejanje — posneto po narodni pesmi „Mlada Zora“ — se vrši okoli leta 1450. v celjski okolici), Pamet jo je srečala (burka v 3 dejanjih, 15 oseb, mešane vloge), V zakleti sobi (veseloigra v 1 dejanju, 4 osebe, ženske vloge), Koncert (enodejanka, osem oseb, mešane vloge), Zakleta gostilna (igra brez besed, 4 osebe, moške vloge), Gospodična hitrica in njena sestra Metka (enodejanka, 4 osebe, ženske vloge), Ena se mora omožiti (veseloigra v 1 dejanju, 4 osebe, ženske vloge), Mile Jere (enodejanka, 5 oseb, ženske vloge), Bogata teta (igra v 3 dejanjih, 9 oseb, ženske vloge), Razbojniška jama (enodejanka, 5 oseb, ženske vloge), Vrtnar, ki se je smrti zbal (igra v 1 dejanju, 3 osebe, moške vloge), Faust (igra v 5 dejanjih, mešane vloge).

Limbarski:

Ob peki

Jej, kako lepo diši kruhek iz domače hiše!
Božjih rok največji dar —
matí s prtom hlebe briše.

Vsi so dobro zapečeni, skorja je rumeno zlata. —
O, kako je vežna miza, kjer hladijo se — bogata!

VABILO

Šmihelski pevski zbor priredi v nedeljo, dne 15. NOVEMBRA 1953, OB 1/23. URI POPOLDNE pri šotarju v Globasnici pevski koncert.

Pevski zbor bo zapel več umetnih in narodnih skladb. K obilni udeležbi vabi pristrčno vse prijatelje lepe slovenske pesmi od blizu in daleč

Povest o deklici iz švicarskih Alp

„Heidi“ je naslov mladinske povesti iz švicarskih Alp maloznane švicarske pisateljice Johanne Spyri. Povest je izšla leta 1880 in je doživela v Združenih državah skoro sto izdaj, več kot deset prevajalcev in dvakrat toliko ilustratorjev.

Malokdaj se velikemu umetniku posreči ustvariti zelo dobro mladinsko delo. Pisateljica je rojena v neki vasi blizu Züricha in je vse življenje preživela v tem svetu. Bila je hči vaškega zdravnika Johanna Jacoba Heusserja. Že v domu preprostega vaškega doktorja so gojili nekakšno „pesniško“ tradicijo. Vsi otroci so pisali verze, ki so jih vsake nedelje zvečer potem recitali očetu. Mlada Johanna je ta posel prav zlahka opravljala. V teh letih je pisala tudi kratke „prizorčke“, s katerimi so nastopali otroci doma. Šole pa ni marala. Ljubila je sprehode in naravo, gozdove, predajala svoje lase viharju vetra in poslušala petje ptic. Ko ji je bilo 25 let, se je poročila s sošolcem Bernardom Spyri. Pravega pisateljskega dela se je poprijela šele v svojem 43. letu. Pisala je za denar, s katerim je podpirala oskrbo ranjenecv v francosko-pruski vojni. Po smrti svojega moža se je njeno „pisateljstvo“ še povečalo. Ce-

OPOZORILO

Pred leti je že uprava „Našega tednika“, zadnja leta pa „Centrala krščanske prosvete“, posojevala kulturnim organizacijam, prosvetnim društvom in posameznim prosvetašem razne igre. Vljudno prosimo vse tiste, ki imajo igre že leta izposojene, da nam jih vrnejo.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji. 15. nov.: 7.15 Verski govor. — S pesmijo pozdravljamo in voščimo... — 16. nov.: 14.30 Tedenski pregled. — Sodobna vprašanja. — 17. nov.: 14.30 Zdravnik vedež. — Poje in igra Miro Kernjak. — 18.30 Za našo vas. — 18. nov.: 14.30 Za našo mladino. — 19. nov.: 14.30 Literarna oddaja (Kuhar — Prežihov Voranc, koroški pisatelj, II. del). — 20. nov.: 14.30 Lepi glasovi — lepe pesmi. — 21. nov.: 8.45 Za naše male poslušalce. — 18.30 Za vesel konec tedna: Vse na elektriko (zvočna igra, sodeluje igralska družina iz St. Jakoba v Rožu). — 22. nov.: 7.15 Verski govor — S pesmijo pozdravljamo in voščimo...

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsač dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00.

13. novembra: 13.00 Glasba po željah. 20.05 Slovenski motivi. 21.00 Tržaški kulturni razgledi. 21.45 Lucijan M. Škerjanc: Concertino za klavir in orkester. — 14. novembra: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 16.00 Oddaja za najmlajše. 16.30 Slovenski motivi. 18.00 Koncert mandolističnega seksteta. „Sv. Just“. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Malo za šalo — malo zares. 22.00 Dvořakovi slovanski plesi.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“. (val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

Mati hleb so v roko vzeli, truda sad in čudež dela, križ so čezenj naredili, čvrsto skorja je zapela.

Živo čujem glas loparja, slastno pijem sladki duh; iskre krešejo spomini — misli na domači kruh.

Skrbna mamica ga peče, očka se potijo zanj, solza mi po licu teče, ko ju gledam sredi sanj...

MLADINA PIŠE:

Orumeneli listi

(Pismo iz tujine)

Častivredno imetje so pisma, ki nam jih pošiljajo starši. Niti ne slutimo ob njih prejemu, da so zaklad za bridkostne ure, zaklad nanizanih biserov življenjskih preizkušenj, tihe, žrtvujoče, neizpremenljive starševske ljubezni. Brez posebnih misli jih zložimo, spravimo, in če se je kupček pomnožil, ga povežemo s trakom in spravimo poleg drugih dragih spominov.

Pride pa ura, ko združimo na mrtve prsi očtovo izmučene roke k večnemu počitku, ko naše drage mamice srce ne bije več v bridki skrbi in ljubezni, ampak se ustavi za vedno. O, kdo bi ne poznal teh grenkih ur! Pač traja ljubezen onkraj groba, toda v boju življenja pridejo samotne, boleste polne ure trpljenja. Potem je večkrat nekaj v naši duši, kar kliče po utehi. S sladko silo nas vabi k pismom, ki so bila morda v letih sreče in blagoslovljenega, bogatega dela pozabljena. Dragi listi — minljivost jim je nadela pečat — orumeneli so. Ko jih odpiramo previdno in prebiramo počasi, vstaja v naši duši jasna podoba davno umrlega, tako jasna, kot da bi še živel. Zaživimo naše detinstvo, veselo, brezskrbno detinstvo v okrilju staršev. In iz listov nam kličejo naši dragi umrli: „Ali ni veljala vsa naša skrb in žrtev, naše želje — tvoji sreči? Ali nismo vso našo življenjsko moč uporabili v tvoj blagor?“ In

BRATU

Ti orješ in režeš brazde v zemljo, kot delal pred tabo je oče; smehlja se obraz ti, čeravno z višav ožiga te sonce pekoče.

Življenje zarezalo tebi še ni na čelo sledov bolečine, a nam, ki po svetu blodili smo, zarezalo jih je v globine...

Fr. Ločniškar

zdi se nam, da se drage roke zopet in še enkrat sklenejo blagoslovljajoče nad nami. Iz duše nam izgine bolest in muka. Tiho, neslišno in nevidno napolnita uteha in tolažba staršev bolesto, nemirno srce.

Orumeneli listi! Kdor jih ima, ima listine, ki so v življenjskem boju več vredne kot vsi proizvodi najboljših pisateljev.

Orumeneli listi — resničnosti zaklad! Triumfirajo nad vsem, kar je prevara; zlobnost in zaničevanje sveta uničujejo na naši duševni podobi.

Orumeneli listi so vir ljubezni in večne zvestobe. Orumeneli listi so tolažilni viri, ki žubore samo enkrat v življenju. Najboljše srce prijatelja nam ne more dati enake tolažbe. Tolažba staršev je najmočnejši balzam za ranjena človeška srca.

F. Z.

ZA DOBRO VOLJO

Edino veselje. „Povej, Jaka, ali si bolan? Že nekaj dni mi šepaš.“ „Ne, nisem bolan, le čevlji so mi pretesni.“

„Potlej si pa kupi vendar druge čevlje!“ „Za vse na svetu nel Glej, ko pridem zvečer domov, se moram samo jeziti. Žena me zmerja, otroci kriče in tako mi ostane edino veselje, sezuvanje preozkih čevljev.“

Najraje oboje. Trgovca svoji ženi: „Zaradi svetovne vojne sem tudi jaz na nič prišel. Rečem ti, da bom zanaprej noč in dan delal, da pridemo zopet do prejšnjega blagostanja. Jaz ti naravnost obljubim, da boš čez deset let — ali milijonarka ali pa vdova.“ — Žena: „Ali bi ne bilo mogoče, da bi se doseglo oboje obenem?“

„Toda, številko sem si pa še zapomnil: 10.9909!“

Leo Tolstoj:

KAMEN

Neki ubožec je šel k neznanemu bogatašu in ga prosil v bogajme. Bogataš mu ni dal ničesar. „Poberi sel!“ mu je dejal. Ubožec ni odšel. Tedaj se je bogatinec razsrdil, pobral kamen in ga zagnal v reveža. Ta ga je pobral, ga vtaknil v žep in dejal: „Ta kamen bom nosil, dokler ne pride ura, da ga jaz vržem vanj.“ In tista ura je tudi prišla.

Bogataš je storil zločin. Izgubil je vse svoje bogastvo. Tistega dne, ko so ga peljali v ječo, je bil ubožec na ulici. Stopil je pred bogataša, vzel iz žepa kamen in dvignil roko. Toda, ko je preudaril, je spustil kamen na tla in rekel:

„Zakaj sem ga nosil tako dolgo? Za nič. Ko je bil bogat in mogočen, sem se ga bal, danes pa se mi smili.“

Dobra krma — povečuje dohodke

Varčevati moramo vedno tam, kjer se to izplača. Zato pa moramo krmiljenje naših živali urediti tako, da bomo krmili predvsem z doma pridelano krmo. To pa bo mogoče, ako bomo pridelali tako krmo, ki vsebuje mnogo hranilnih snovi.

Večjo količino krme, ki vsebuje še več hranilnih snovi, pa bomo mogli pridelati samo, ako bomo pravilno in zadostno gnojili. Kakor ne more rasti in uspevati ter dati še mleko žival, ki dobiva premalo hrane, tako tudi ne more uspevati rastlina, ki dobiva premalo hranilnih snovi. Zato pa za zadostno in pravilno gnojenje ne zadostuje samo hlevski gnoj. Danes je samo še zelo

pa moramo dodajati še Thomasovo moko, oziroma superfosfat v istih količinah, kakor je omenjeno v prejšnjem odstavku.

Na težki zemlji bomo še jeseni gnojili s kalijevo soljo. Na lažji zemlji pa bomo gnojili s kalijem zgodaj spomladi, in sicer 150 do 300 kg na hektar. Ravno tako tudi ne gnojimo v jeseni z dušičnimi umetnimi gnojili. Že sedaj mislimo na to, da bomo travnikom gnojili v spomladi z 200 do 300 kg nitramonkala na hektar.

Pa ne samo travnikom je zelo koristno gnojiti jeseni, koristno je to tudi za deteljišča. Znano je, da se rdeča detelja razvija prihodnje leto mnogo bolje, ako smo ji gnojili v jeseni pred zmrzovanjem s 150 do 200 kg kalijeve soli in 300 do 500 kg Thomasove moke po hektaru. Zelo je koristno tudi še gnojenje s 75 kg apnenega dušika.

Tudi lucerna naj dobi v jeseni iste količine kalijeve soli in Thomasove moke (ali superfosfata) kakor rdeča detelja. Ako iz tega ali drugega vzroka v jeseni ne bi več dospeli, da bi gnojili lucerne, ne pozabimo tega v zgodnji spomladi.

Izdatno in izboljšano krmiljenje zahteva že samo po sebi, da pridelamo na istih površinah več in boljše krme. To je pa tudi mogoče. Saj morejo to v drugih deželah, morejo to tudi večkrat naši sosedje na vasi, zakaj ne bi zmogli tega vsi naši kmetje. Vsa

ŠE NIKOLI TAKO UGODNO!

- Blago za pohištvo
- Zaves
- Preproge
- Posteljina

Radlmayr, Beljak-Villach Postgasse 3

malo število onih kmetij, kjer bi si mogli dovoliti ekstenzivno gospodarstvo, pri katerem na velikih površinah malo pridelamo. Danes moramo poizkušati na isti njivi in na istem travniku pridelati čim več in čim boljše krmo. Zato pa moramo gnojiti ne samo s hlevskim gnojem in z gnojnico, ampak tudi z umetnimi gnojili.

Ako hočemo imeti drugo leto velike pridelke dobre krme, moramo za to skrbeti deloma že sedaj v jeseni. Predvsem moramo skrbeti, da v zemlji ne primanjkuje apna. Za gnojenje z apnom je ravno jesenski čas zelo primeren. Travnikom, katerih zemlja vsebuje premalo apna, gnojimo z 800 kg mešanega apna ali s 1.200 kg zmlatega apnenega prahu. Pri tem je važno, da je apno enakomerno razdeljeno po vsej površini travnika. Dokler še ne zmrzuje, moremo nato gnojiti še s Thomasovo moko; dajemo pa 400 do 600 kg Thomasove moke na vsak hektar travnika. Ako v jeseni zaradi zmrzovanja zemlje ne pridemo več do tega, da bi mogli trositi tudi Thomasovo moko, bomo trosili v spomladi takoj, ko bo zemlja otajana, isto količino superfosfata.

Ako smo prepričani, da je v zemlji dosti apna, bomo gnojili v jeseni vsako drugo do četrto leto s hlevskim gnojem. Razen tega

Brave, laki, firnež, obloge za tla, krtače, milo dobro in najceneje pri

Farben - Kikel

Celovec - Klagenfurt, Priesterhausgasse 1

umetnost večjega pridelka krme z večjo vsebino najboljših hranilnih snovi je v večji uporabi umetnih gnojil. Samo večja uporaba umetnih gnojil more zagotoviti večjo rentabilnost, to je večjo dobičkanost našega pridelovanja krme. Boljše pridelovanje krme pa je podlaga dobičkanosti naše živinoreje, ki je podlaga našega kmečkega gospodarstva.

Pozor pred ognjem!

V zadnjem času se spet množijo poročila o velikih škodah, ki jih je povzročil ogenj. Ta ogenj je večkrat nastal po neprevidnosti. Škoda, ki jo povzročajo požari, ni samo škoda za lastnika pogorelega imetja, ampak je to škoda za splošnost. V letu 1952 je bilo na podeželju na Koroškem preko

Vsak posestnik mora tudi natančno vedeti, koliko lesa ima v gozdu in kje more najpreje vzeti iz gozda zlato rezervo, ako bi bilo vsled kake nepredvidene nesreče to potrebno.

Pravočasno se varovati požara in ukreniti vse potrebno proti požaru je vedno ceneje in povzroča manj skrbi, kakor pa premisljevati po požaru, kako si bomo spet mogli urediti tudi vsled naše malomarnosti uničeno domačijo.

Že večkrat smo v „Našem tedniku“ pisali o vzrokih, ki povzročajo požare, to je uničenje zasebnega in javnega premoženja. Sedaj pred zimo je važno, da na vse to ponovno opozorimo.

LODRON

Strokovna trgovina za vaš dom
Beljak - Villach, Ledergasse 12

Prešite odeje (kovtri) — modroci — posteljno perje — inleti — posteljno blago — flanelaste rjuhe — blago za pregrinjala in pohištvo — preproge in tekači podloge za tla. — Kvalitetno in poceni.

200 večjih požarov; škoda, ki je pri tem nastala, pa gre v milijone.

Ravno sedaj, ko so poljska dela končana, je še pred zimo treba pregledati temeljito vsa poslopja in vse naprave v vseh poslopih, da tako odstranimo veliko nevarnost, ki bi mogla uničiti delo in napore ter trud celih rodov. Kdor hoče torej obvarovati svojo družino, hišo in domačijo pred nesrečo po požaru, ta bo vestno pregledal, ako so v redu vse strelvodne napeljave, ako so v redu električni vodi in vsi priključki raznih strojev in motorjev, in to v stanovanjih, v hlevih in v hrambah ter gospodarstvih poslopih. Ako je kjerkoli kakšna napaka ali pomanjkljivost, je to treba takoj popraviti, ker bi mogla povzročiti največjo nesrečo.

Sedaj pred zimo je treba tudi pregledati, ako je preskrbljeno za zadostno količino vode v slučaju potrebe in nesreče. Mogoče bi se dal napraviti z razmeroma malimi stroški zbiralnik (rezervar) za vodo. Mogoče bi bilo najceneje in najhitreje preskrbljeno za vodo v slučaju potrebe, ako uredimo zbiralnik za zbiranje vode deževnice. Zbiralnik vode je treba še pred zimo očistiti.

Važno je tudi pregledati in premisliti, ali odgovarja zavarovalnina pravi vrednosti. Vsako prenizko zavarovanje je negospodarsko, kakor je tudi brez pomena vsako previsoko zavarovanje.

PLEMENSKI SEJEM V ST. VIDU NA GLINI

Plemenski sejem za svinje v sredo, dne 18. novembra. Začetek ob 10. uri dopoldne.

Plemenski sejem za pšenično-rjavo govedo v četrtek, dne 19. novembra, začetek ob 10. uri.

Posebno licenciranje oziroma ocenjevanje živali bo vsakokrat na dan pred sejmom.

Na sejem bo prignanih 70 mladih bikov, 50 brejih mladih krav in telic, okrog 40 merjascev in svinj obeh priznanih deželnih pasem.

Opozorjamo, da je to zadnja letošnja sejemska prireditev in zato zadnji v tem letu možen nakup.

PRIDELKI ROZIN

V devetih deželah na svetu pridelujejo rozine iz jagod vinske trte na trgovski podlagi. Pridelki rozin v teh devetih deželah cenijo v letošnjem letu na 544.700 ton. V letu 1952 je znašal pridelek rozin 540.500 ton in v letu 1951 skupno 461.200 ton.

Glavni odjemalec za ameriške, avstralske in južno-afriške rozine je bila v gospodarskem letu 1952-53 Velika Britanija. Na drugem mestu pri nakupu rozin je Kanada, ki uvaža največ rozin iz Združenih držav. Zapadna Nemčija kupuje rozine največ v Grčiji, Turčiji in Perziji.

MOPED HMW 50, novo praktično motorno kolo

Tovarna motorjev v Halleinu (Halleiner Motorenwerke) je začela pred dvema letoma z izdelovanjem posebnega lahkega motornega kolesa, ki se

torna kolesa tudi doma v Avstriji. Razmeroma zakasnela dobava motornih koles domačim zanimancem je posledica raznih zakonitih določil, zaradi

v konstrukciji zmogljivost motornega kolesa malenkostno zmanjšana, bo kljub temu kolo tipa MOPED HMW 50 gotovo v kratkem v Avstriji zelo priljubljeno. To je posledica izredno posrečene izdelave in pa čudovito nizka cena, katere gotovo ne bo mogla nobena tovarna še znižati.

Motor novega MOPED kolesa ima 49,9 ccm dvizne vsebine — Hubvolumen (dvig 44 mm, izvrtina 38 mm). Pri 4.500 U/min daje motor 2,2 konjski sili, kar odgovarja 44 konjskim silam na liter (44 HP/L).

Motor dobavi tovarna po želji naročnika z dvojno ali enojno prestavo. Vkllopiti in izklopiti pa je mogoče motor z navadnim okretnim prijemom na vklopnem vzvodu na koncu leve balanse na motorjem kolesu, tako kakor je to pri različnih tipih težjih motornih koles. Pri drugem tipu motornih MOPED koles pa je zagon še bolj enostaven. Kolo MOPED vozimo s hitrostjo 6-7 km na uro (torej skoraj navadna peš-hoja) in motor se sam vklopi. Nato je treba s prijemom na plinskem vzvodu uravnati hitrost. Kakor hitro pade hitrost pod 6 km/h, se motor avtomatično izklopi iz prenosa sile. Večje enostavnosti si že skoraj ne moremo zamisliti.

Okvir MOPED motornega kolesa je izdelan izredno okusno iz brezšivnih cevi; v ta okvir so nato vde-

lani ostali potrebni deli. Vzvod za pogon z nogo žal ni montiran direktno na motor, ker bi bilo to proti avstrijskim predpisom. Ti predpisi tudi omejujejo hitrost. Paralelogram-peresne vilice zelo dobro izravnajo vse tresljaje zaradi neravne ceste, v kolikor teh tresljajev že ne zmanjša pnevmatika. Peresne vilice izravnajo tudi male sunke pri vožnji. Zavarovanje omogočata dve zavori, s stopalom (pedalom) na zadnjem kolesu in z bobnom na prednjem kolesu. Pri daljši vožnji navzdol pa deluje motor sam kot zavora. Na MOPED motorjem kolesu, ki tehta 33 kg, je montiran bencinski tank z vsebino 5,5 litrov. To omogoča, da se moremo z MOPED motornim kolesom peljati do 400 km daleč. Močen svetlobni reflektor z zasenčenjem, zelo udobno sedalo, priprava za prtljago, pumpa, različno orodje in še marsikaj drugega je dokaz, da je tovarna mislila res na vse, kako bi mogla dobaviti naročnikom najboljšo lahko motorno kolo.

To hočejo tudi zastopniki halleinške tovarne motorjev na Koroškem:

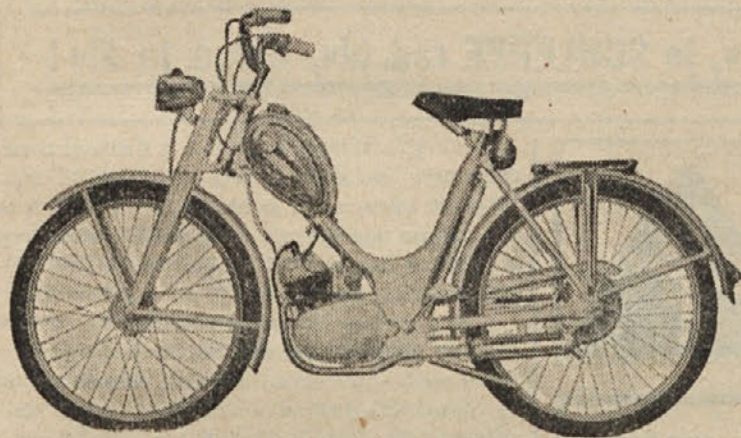
Tvrdba JOHAN LOMSEK, št. Lipš

Tvrdba NIEMIEZ & RIEPL, Velikovec

Tvrdba FRANC ORASCH, Železna Kapla

Tvrdba H. WASCHNIG, Celovec

Tvrdba KERN, Celovec

MOPED HMW 50

- Lična izdelava
- Elegantna oblika
- Velika zmogljivost
- Nizka cena

imenuje MOPED. V minuli sezoni je tovarna dobavila Holandski že 12.000 motornih koles te nove vrste. Sedaj pa bo začela tovarna prodajati ta mo-

katerih je bilo potrebno tudi deloma spremeniti konstrukcijo koles, po katerih je veliko povpraševanje v inozemstvu. Četudi je vsled te izpremembe

NOVO 50 - ccm

Motorno kolo HMW 50

takoj dobavljivo š 3.100.—

- Brez vozne izkaznice
- Brez davka
- Brez zavarovanja

TVORNIŠKO ZASTOPSTVO IN POPRAVLJALNICA

NIEMIEZ & RIEPL

KMETIJSKI STROJI IN POPRAVLJALNICA
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

NOVO 50 - ccm

MOTORNO KOLO HMW 50

- z eno prestavo, normalna izdelava, š 3.100.—
- z dvema prestavama, pokroman, s tahometrom š 3.400.—
- z dvema prestavama, normalna izdelava š 3.300.—
- z dvema prestavama, pokroman s tahometrom š 3.600.—

- Vozno dovoljenje nepotrebno
- Brez obdavčenja
- Brez zavarovanja

Plačevanje v 12 mesečnih obrokih

FA. JOHAN LOMŠEK
ST. LIPŠ, POSTA EBERNDORF

MOPED HMW 50

novo 50 ccm LAHKO MOTORNO KOLO od š 3.100.— do š 3.600.—, takoj dobavljivo

Brez davka — Brez zavarovanja — Brez vozne izkaznice

Tvorniško zastopstvo in popravila:

H. Waschnig TRGOVINA KOLES
CELOVEC — KLAGENFURT
St.-Ruprechtstrasse 16 — Karfreitstrasse 1

NOVO 50 ccm

Motorno kolo HMW 50

PRISPELO 3.000.— ŠILINGOV

- Vozno dovoljenje ni potrebno
- Ni obdavčeno
- Ni potrebno zavarovanje

Tvorniško zastopstvo in specialna delavnica za foxinette

Franz Oraseh

Prodajalnica in popravljalnica
ZELEZNA KAPLA — Telefonska številka 21

NOVO 50 - ccm

MOTORNO KOLO HMW 50

na razpolago š 3.100 do 3.600.—

- Vozno dovoljenje ni potrebno
- Obdavčenja ni
- Zavarovanje ni predpisano

Tovarniško zastopstvo

RADIOHAUS KERN
CELOVEC - KLAGENFURT, BURGASSE 4

MOPED HMW 50

novo 50 ccm LAHKO MOTORNO KOLO od š 3.100.— do š 3.600.—, takoj dobavljivo

Brez davka — Brez zavarovanja — Brez vozne izkaznice
Pri nakupu kolesa od novembra do januarja 3% popusta in plačilo v obrokih

Tvorniško zastopstvo in popravila:

S. RUTTER

Motorna vozila in potrebščine
BELJAK - VILLACH, Italiener Strasse 22
Zastopstvo: Puch in Zündapp — Vsi nadomestni deli in oprema

Zahvala

Za izraze sožalja ob smrti gospoda

Dr. Arthur-ja Lemisch-a

za darovane vence in cvetlice in za obilno udeležbo pri blagoslovitvi trupla in pri pogrebu izražam odkritosrčno zahvalo.

St. Vid ob Glini, Celovec, v novembru 1953.

Dipl.-Ing. Walther Lemisch, kot nečak
v imenu vseh sorodnikov in prijateljev.Kakovostni čevlji vseh vrst za vsako vreme
in vse poklice najceneje pri

BEHR-čevlji

Beljak - Villach, Italienerstrasse 17
in Widmannngasse 43

OBUTEV ZA SOLSKO MLADINO!

ZA DOBRO VOLJO

Škotska

Dva škota sta se vozila s čolnom, ki se je prevrnil. Oba sta se oklenila deske in se poizkušala obdržati na površini. Prvemu so pa začele pojemati moči in začel je moliti: „O Bog, ako me rešiš, obljubim...“

V tem pa je zaklical drugi: „Ne obljubuj preveč, saj vidiš, da sva že skoraj pri obrežju!“

Napačno razumel

„Ko sem bil v tvojih letih“, je rekel oče jezno svojemu šestletnemu sineku, „sem bil vesel, če sem imel suh kruh jesti.“ — „Potem si gotovo zelo vesel, da smeš zdaj pri nas živeti, očka?“

Alle König-Bilderrezepte gebunden

Ein Lexikon für Backwerk!

Želja mnogih gospodinj je izpolnjena. Tri nove König-ove kuharske knjige vsebujejo vse recepte. Knjiga št. 1 torte in prigrizke, št. 2 deserte, kavino in soljeno pecivo, št. 3 drobno pecivo.

Ta zbirka bo navdušila vsako gospodinj. Vsako knjigo dobite za 50 praznih vrečic vseh König-ovih proizvodov pri frgovcu ali direktno pri König-u v Beljaku. Izvolite navesti številko zaželjene knjige.

König BACKPULVER

König VANILLINZUCKER

König PUDDINGPULVER

König BACKEIGWEISS

König EINKOCHHILFE

Mislite pravočasno, kako boste za MIKLAVŽA in za BOŽIČNE ter NOVO-LETNE praznike razveselili svoje sorodnike, znance in prijatelje v Jugoslaviji

INTEREXPORT - TRST

Živila, tehnične predmete (šivalne stroje, radio-aparate, kolesa, štedilnike, harmonike itd.), tekstilno blago, vse iz lastnega skladišča v prosti luci v Trstu.

NASI STANDARDNI PAKETI ŽIVIL IN TEKSTILIJ SO CARINE PROSTI
JAMČIMO ZA VSAKO POŠILJKO
TOČNO, SOLIDNO IN HITRO POSLOVANJE

Zastopnik za Avstrijo:

Dipl.-ing. LAMBERT MURI, Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Telefon 43-58

Zahtevajte brezplačne cenike in pojasnila.

Im Orient,
der Heimat des Kaffeetrinkens, haben die Kaffeetischen - im Gegensatz zu unseren - keinen Henkel. Wohl aber wird auch dort selbst zum Mokka, ein Zusatz verwendet. Zum Teil Franck-Kaffee-Zusatz, so wie bei uns der

Karo-Franck

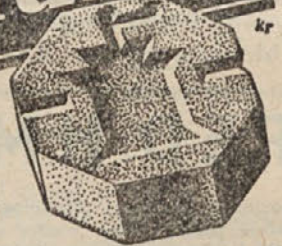
die milde
Kaffeewürze

Foto-kamera na obroke Vas čaka pri Foto-Kofler BELJAK - Bahnhofstraße 15

NAJLEPŠE DARILO ZA

Božič, Miklavža in vsako priliko

Praktična kuharica

VI. izdaja
PAVLA ZAKONJSEK
Knjiga obsega 270 strani in ima bo-

gato izbiro z nasveti in navodili. Praktično kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez“, Naš tednik — Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTLOd 13. do 16. XI.: „Die ehrbare Dirne“
Od 17. do 19. XI.: „Die Stadt unter dem Meer“

STADTTHEATER

Od 13. do 17. XI.: „Heimweh nach dir“
Od 18. do 19. XI.: „Verrückter Mittwoch“

DOBRLA VES

Dne 14. XI.: „Ich hieße Nicki“
Dne 15. XI.: „Ich heiße Nicki“
Dne 18. XI.: „Der scharlachrote Kapitän“

MALI OGLASI

Gumijasti škornji vseh velikosti
GUMMIHAUS Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.Ure, zlatina ugodno FRIEDRICH
Celovec - Klagenfurt, Makrtplatz.

Moderne spalnice, kuhinjsko pohištvo, oblažinjeno pohištvo na ugodne obroke Rudolf SLAMA, Celovec, St. Veiter Strasse 15.

Gumijasti škornji, delavski čevlji najceneje v trgovini s čevlji
NEUNER — Klagenfurt„ADRIA-Getränke“ R. in K. Barišič
Ebental-Zrelec, prvovredno žgane pijače PLAVEGA JADRANASanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave
ANDLINGER, Celovec, Adlberg, telefon 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Vodilna trgovina za matracni gradl, blago za pohištvo, polnilni material, juto, oprtnice, motvoz, juto za dekoracije NEDELKO, Celovec 8.-Mai-Strasse 11.

Gumijaste škornje kupimo samo v strokovni trgovini. Vse velikosti vseh vrst na zalogi. Tudi vsa pravila takoj. WINKLER, Klagenfurt, Pernhartgasse.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Flanele, barhenti, molino, zavese, nogavice najceneje pri KASSIG, Celovec, Marktplatz.

Fant Slovenec, pošten, delaven, v dobri službi, želi zaradi ženitve spoznati Slovenko, katoličanko, 20 do 27 let staro, more biti begunka. Imam svojo hišico, precejšnjo vsoto denarja. Pisati direktno na naslov: Mr. Bernard KOMAVLI, Pickle Crow, Ont. (Canada).

Albert Fleischmann

KROVSKI MOJSTER

CELOVEC-KLAGENFURT
Wulfengasse 2a - Tel. 15-23Vogal Viktringer Ring-a
nasproti deželne vlade.

Hubert TUMPOLD

Gradbeno, portarno, industr. steklarstvo, zrcala, okvirji, moderno brušenje

BELJAK - VILLACH
Gerberg. 21a, t. 64-02

Prinesite ovčjo volno

da jo spredemo v pletilno volno v vseh zaželenih barvah

PREDILNICA R. LINDNER

Beljak-Villach, Rathausg. 8. Mlinare-Müllnern

URADNE OBJAVE

Koroško deželno finančno ravnateljstvo
Premestitev uradnih prostorov finančnega urada za pristojbine

Finančni urad za pristojbine in prometni davek (doslej: Benediktinerplatz 2) je premeščen z dnem 7. novembra 1953 v Kempfstrasse šte. 2 (bivše upravno poslopje Austria-tobačne tovarne). Pri tem pa dosedanje uradne ure za sprejemanje strank niso spremenjene.

Ureditev porabe toka v zimi 1953/54

Koroški deželni urad za razdeljevanje energije objavlja razglas zveznega ministrstva za promet in poddržavljena podjetja o ureditvi potrošnje toka v zimi 1953/54. Ta razglas ima naslednje besedilo: „V smislu § 3., odst. 2 zakona o razdelitvi energije 1952, BGBl. št. 207/952, se razglašajo: Državni urad za razdeljevanje energije je uredil

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

v smislu § 3, odstavek 1, lit. b in § 9 zakona o razdeljevanju energije iz leta 1952, BGBl. št. 207/1952, kakor tudi v smislu §§ 2, 4, 5, 6, 7, 9 in 12 uredbe o razdeljevanju energije 1952, BGBl. št. 214/1952, v zimski dobi 1953/54 oddajo razpoložljive električne energije enotno za vso državo takole:

1. Za potrošnje neomejene količine toka od 1000 kWh do 5000 kWh mesečno so ukinjeni doslej veljavni predpisi o omejitvi potrošnje električnega toka (dolgoročni predpisi o omejitvi potrošnje električnega toka v smislu dovoljenja o potrošnji toka, §§ 4 in 5 odredbe o razdeljevanju energije iz leta 1952). Predpis o obvezni sestavi poročil (§ 9 zakona o razdelitvi energije iz leta 1952) se s tem ne izpremeni.

2. Za potrošnike z neomejeno porabo toka v izmeri več kakor 5000 kWh na mesec ostanejo v veljavi v neizpremenjeni obliki sedaj veljavni ukrepi o omejitvi potrošnje toka.

3. Prekrški proti določilom, ki veljajo po objavi tega razglašajo, se kaznujejo po določilih §§ 3a in 12 zakona o razdelitvi energije, ne oziraje se na posledice v smislu drugih predpisov.

4. Ta odredba je veljavna od 1. novembra 1953. Zvezni minister za promet in poddržavljena podjetja:

Waldbrunner, i. r.

Padel je

„Včeraj sem padel s pet metrov visoke lestve!“

„In se pri tem nisi poškodoval?“

„Ne, ker sem bil šele na prvem klinu.“

Vedno drugače

Gost natakarkju: „V maslu je muha.“
Natakark: „Vaša pritožba je neopravičena. Saj to ni nobena muha, ampak molj. Razen tega pa to ni maslo, ampak margarina.“